

A TISZÁNINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1876. ÉVI MÁJUS HÓ 2., 3., 4-ik NAPJAIN

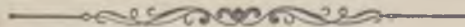
MISKOLCON TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

BÁLINT JÓZSEF,

EGYHÁZKERÜLETI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FŐISKOLA BETÜIVEL.

1876.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1876-ik évi május hó 2., 3., 4-ik napjain
Miskolcon tartott tavaszi közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1876-ik évi május hó 2., 3. és 4-ik napjain Miskolc városában tartotta meg tavaszi közgyűlését; **Kun Bertalan**, püspök és idősb báró **Vay Miklós**, világi főgondnok elnökletök alatt; az egyházmegyék, tanintézetek, egyházi és világi képviselői s több ügybuzgó férfiak jelenlétében és közreműködésével.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: *Fodor Pál*, esperes; *Bárczay Albert*, segédgondnok; *Batta József*, *Veress Sámuel*, papi; *Komáromy László*, *Teleky Péter*, világi tanácsbírák és *Mészáros József*, egyházmegyei főjegyző.

Az alsózempléni egyházmegyéből: *Körössy István*, esperes; ifjabb báró *Vay Miklós*, segédgondnok; *Zitás István*, *Bodolay József*, papi; báró *Vay Sándor* és *Bódogh Károly*, világi tanácsbírák; *Terhes Barna*, egyházmegyei főjegyző.

A gömöri egyházmegyéből: *Török József*, esperes, *Ragályi Nándor*, segédgondnok; *Nagy Pál*, dékán; *Balogh Béla*, papi, *Bornemisza István*, világi tanácsbírák; *Bornemisza Ábrahám*, egyházmegyei főjegyző.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: *Prágay Lajos*, esperes; *Szathmáry Király Pál*, segédgondnok; *Vattay Sándor*, *Fekete Károly*, *Bornemisza József*, *Futó Sámuel*, papi; *Bódogh Albert*, *Lengyel Sámuel*, *Szentimrey József*, világi tanácsbírák.

A felsőborsodi egyházmegyéből: *Debreczeni Gábor*, esperes; *Ragályi György*, segédgondnok; *Bodnár András*, *Tóth Menyhért*, papi; *Sturmann György*, *Törös Pál*, világi tanácsbírák.

Az ungi egyházmegyéből: *Szabó András*, esperes; *Orémus Dániel*, főjegyző; *Kovács Károly*, *Böszörményi József*, világi tanácsbírák.

A felsőzempléni egyházmegyéből: *Laky András*, esperes; *Payzosz János*, segédgondnok; *Bálint József*, papi; *Bernáth Elemér*, világi tanácsbírák; *Dudás Lajos*, kazsui lelkész.

A tornai egyházmegyéből: *Lovass Sámuel*, esperes; *Vajányi Lajos*, papi; *Farkas József*, világi tanácsbírák; *Kapossy György*, egyházmegyei főjegyző.

A sárospataki főiskola részéről: *Hegedüs László*, világi algondnok; *Antalfi János*, főiskolai köz- és *Tarnóczy Tivadar*, gimnáziumi igazgató.

A miskolci főgimnázium részéről: az összes tanári kar.

A miskolci egyházkerületi nőnevelde részéről: *Tóth Pál*, vezértanár. Ezeken kívül: *Horváth Antal*, egyházkerületi ügyvéd; *Bakoss Antal*, egyházkerületi pénztárnok; *Tóbiás József*, egyházk. dékán.

J e g y z ő k: *Bálint József*, egyházkerületi fő-, *Debreczeni Bertalan*, világi-, *Mészáros József*, helyettesített jegyzők s számos hallgatók.

Elnök szuperintendens ur, buzgó imában kérve Isten segedelmét köztanácskozásunkra; e mellett főgondnok ur is szívélyesen üdvözölvén a közgyűlés egybegyűlt tagjait: a gyűlés megnyitottnak nyilvánított. Holott:

1. Elnök, szuperintendens ur, a mult év lefolyta alatt, az egyházmegyék részéről beküldött jelentések alapján, egyházi életünk főbb mozzanatairól a halasztást nem szenvedhető ügyeknek, általa, időközileg történt elintézéséről, valamint főiskolánk anyagi és szellemi ügyeiről jelentését következőkben terjeszté elő:

Főtiszteletü egyházkerületi közgyűlés!

Örömet ohajtanám évi szokott jelentésemet oly örvendetes jelenetek s körülmények fölemlítésével megkezdeni, melyeket mind egyházi, mind iskolai életünk előhaladásának könnyen fölismerhető s világos jeleiül tüntethetnék föl, mindnyájunk közörömére. De fájdalom! ugy egyházi irodalmunk közlönyei, melyek majdnem minden számaikban verik az alármot: hogy „*pusztulunk, veszünk!*“ valamint saját tapasztalataim, melyeket egy év lefolyása óta is szerzettem, ellenem kiáltanak, ha valamely rózsaszinben mutatnám föl különösen egyházi körülményeinket s nagy szavakban, de állapotunk valódi javulása nélkül, nagy reményeket költenék egyházi életünk közel bekövetkezendő javulása s előhaladása iránt. Nem is kezdem azért jelentésemet az öröm hangján, hanem a valódi állást igyekszem tolmácsolni, rámutatván jóra, rosra, kellemesre, kellemetlenre, melyek bennünket érdekelnek.

Hogy egyházi életünkben sok a baj, melyeket orvosolnunk, sok a rendetlenség, melyeket mielőbb ki kellene egyenlitenünk, azt mutogatnom felesleges volna. A főtiszteletü egyházkerületi gyűlés tagjai maguk is egyháztagek egyik vagy másik egyházban, sőt előljárók is; van módjuk, észlelni bizonyosan a sebeket, melyek egyes egyházaink testét rongálják; van módjuk ujjaikat azon sebeken tartani, hogy a kórjelekről maguknak biztos ismeretet szerezzenek. Nem is célom ezen sebeket, sorról sorra felmutatni, mert a világ mai helyzetében azokon ugy sem segíhetünk, hanem a főbb forrásokra mutatok csak, honnan a legtöbb baj ered, hogy ha nem segíhetünk is hirtelen a létezőkön, de legalább ha lehet, ujjabbak támadásait előzzük meg.

Én, főtiszteletü egyházkerületi gyűlés! megsokasodott bajaink első forrásául tekintem azt, hogy nincsenek positiv egyházi törvényeink s a melyek fennállanak s melyek szerint igazgatunk, azok sem részesülnek kellő tiszteletben; egyes egyházak fölemelik azok ellen magukat, sőt egyes egyházakban két-három ember összeüti magát; izgat a törvények ellen, a hatósági eljárások s határozatok ellen, az önkormányzati legszebb s legnemesebb jogoknak, melyeket tévelyesen magyaráznak, vértje alá vonulván, jogositva érzik magukat, féktelen szabadosság gyakorlására s a törvény fölibe való emelkedésre; és midőn az egyházi felsőség, hatóságok, először a keresztyéni kegyelet és szeretet intéseivel figyelmeztetik, térítik őket a törvényes útra, arra engedetlenséggel felelnek; ha pedig, a hatóság a törvény szigorát tetteleg alkalmazza rájuk, vagy veszélyes negativitásba helyezik magukat, vagy támadólag lépnek föl a törvény jogos alkalmazása ellen s izgató példákkal, szavakkal másokat is maguk után vonzván, sőt terrorizálván, lehetlenné teszik az egyházi helybeli közigazgatást. Igy történt s történik folyvást, hogy több egyház van, hol hamaros ideig nincs törvényes gondnok, nincs presbyterium, magára hagyatik a lelkész, sőt magának az egyháznak érdekei ellen s annak megbuktatására törekszenek a félre

értett autonómia emberei. A törvény tiszteletben tartása, a rend föltétlen szeretete, alapja minden testület jólétének, virágzásának ennek; kell tehát egyházunk kebelében is mindenekelőtt győzelmet szereznünk.

A bajok másik forrását azon indolenciában látom, mely, ha fel nem emeli is magát tetteleg, az egyházi törvények s jó rend ellen, de ezeknek fentartásával sem törődik, sőt annyira közönyös, hogy azon társaságnak, melynek tagja, melyhez legnemesebb erkölcsi és szellemi érdekek fűzik, törvényeit, rendszabályait figyelemre sem méltatja, nemhogy kellő ismeretet szerezne azokról. S így történnek téves felfogások, ferde magyarázatok, egyházi szervezetünk, törvényeink, törvényes határozataink s eljárásaink ellenében; fájdalom! értelmes s tanult embereknél is, egy-egy oly elejtett téves megjegyzésök — hogy *az egyházmegyék s kerületek határozatai s ítéletei, csak a papokat, tanítókat kötelezik, de a világiakat nem, s hogy egyházfegyelmi ügyekben nincs az egyháztanácsnak, egyházmegyének, egyházkerületnek a világi egyénekre nézve, egyházi dolgokban, birói hatósága* — megtermik a közügy kárára veszélyes gyümölcseiket. Fő dolog tehát arra törekednünk, hogy azon indolenciának, mely fáradságot s időt restell magának venni az egyházi törvények, szabályok s formás eljárások megismerésére s mégis ő akarja a törvényt magyarázni; igyekezzünk elejét venni s útasítsuk oda, hogy oly nemes és nagy kincs, mint a protestáns autonómia s az azzal járó jogok gyakorlása, megérdemlik azt, hogy az azokat szabályozó törvényeket értse mindenki, azoknak engedelmeskedjék; ezen qualificatiót megkivánhatja az egyház minden hívétől, sőt restelheti azt, ha van oly tagja, ki ezen qualificatióval nem bír és mégis ócsárolja vagy magyarázni akarja az egyházi törvényeket, sőt azok ellen küzd és törekszik.

Bajaink harmadik forrása, mely már künn esik egyházi életünk körén: „*a világnak egyház és vallásellenes áramlata,*“ melynek ellensúlyozni akarása, mai időben annyi, mint ár ellen úszás, előre látható sükertelen küzdés; eltompul minden fegyver éle, mely ez ellen emeltetik. A világ oly irányban küzd, törekszik ma, hogy az anyagi élet szükségéi foglalják el minden figyelmét, ezeknek kielégítése úgy látszik, úgy egyesekre, mint államokra nézve legfőbb föladat; e meriti ki minden erejüket a népeknek, ez foglal el minden munkaköröket, még a nevelés is oly irányban fejlesztetik, hogy ez, az anyagnak ne a szellemnek szolgáljon, a felette költséges ház- és államtartás, háttérbe szorítja minden téren a szellemi s erkölcsi dolgokat; egyházi köznevelési célokra, ma csak annyi fordíthatatik, mennyit a felhalmozott életszükségek megengednek.

Ily körülmények közt csoda-e? ha az egyház magára hagyatik; ha az, mely az erkölcsi hatalom képviselésére s terjesztésére van hivatva, háttérbe szorul, az anyagi érdekek miatt. Bizonyára ezen állapotnak nem magában az egyházban, vallásban van oka, hol sokan keresni szeretik, hanem a világ anyagi áramlatában. Ma úgy látszik, hogy ha egy uj s a világ injjének, tetszésének teljesen megfelelő vallást proklamálnánk, ha angyalok nyelvén hirdetnök is annak tudományát, kelendősége vagy csak rövid időre lenne, vagy csirájában elfojtaná azt az emberiség anyagi áramlata.

Ezen áramlatnak tehát le kell játszani a maga szerepét, meg kell tisztulnia a légkörnek, hogy az, a mi erkölcsi, szellemi, visszanyerhesse elébbeni rangját, becsét, hatását.

Ne essünk azért kétségbe főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés! Tegye meg az egyház, mint eddig is megtette, a maga kötelességét, tegye meg csöndesen, nyugodtan, lárma nélkül s hiszem, eljövend az idő, melyben egyházi életünk jobbra fordultát várhatjuk.

S hogy az egyház megtette a lefolyt egyházi évben is ezen föladatát, ha nem legnagyobb eredménnyel is, de oly mérvben, a mint a mostani viszonyok közt lehetett, arról az egy-

házmegyéktől hozzám beadott jelentések tesznek tanubizonyságot. Ébren állottak ugy az egyház igazgatás, mint a köznevelés terén a hivatott férfiak; intézték a közügyeket, háritgatták a bajokat, mérsékelték s a hol lehetett kellő mértékre szállították le a szabad önkormányzat ürügye alatt tulkövetelőket, s ha mégis baj van több egyházunkban, az az idő lelkében s más körülményekben keresendő és mind az anyagi kérdések, a *fizessünk* vagy ne *fizessünk* kérdései miatt történnek; több helyen nagy erőfeszítéssel törekszenek arra, még népesebb egyházaink is, hogy a lelkészek s tanítók különben is mérsékelt fizetésöket leszállítsák; a főtiszteletü egyházkerület bölcsesége fog találni módot ezen bajok orvoslására is.

Hogy az egyház s ennek kormányzó férfiai, ugy az egyes egyházakban, mint a megyékben igyekeztek megfelelni kötelmeiknek, hogy serkengettek, buzdítottak, építettek, mutatja azon összeállítás, melyet az esperes urak jelentéseiből, az iskolák állásáról, építkezésekről, kegyes adakozásokról, az egyes egyházak kebelében történt nevezetesebb mozzanatokról, egyházkerületi jegyzőkönyvünkbe leendő fölvétel végett, készítettem, a mint következik.

I. Az unghi egyházmegyében.

Csapban templom építettett s a paplak kijavítottatott.

Ungváron Zsiró István főgondnok saját költségén a templom talaját kiköveztette.

Nagy-Gebcön paplak-építésre Korláth László több mint 200 darab tölgyfát ajándékozott.

Agtelken a paplak kijavítottatott, az építés toronynyal együtt teljesen bevégeztetett. Az egyház részére adakoztak: Lónyay János 30, Czóbel Imre 20, Horváth Imre 10 és báró Horváth János 5 frtot.

Iskén az egyházi épületek kijavittattak.

Vajánban takarékmagtár állittatott, 30 köből gabona alappal.

Jenkén az egyház templomát nagyrészben kőfállal vette közül.

A *zahari* leányegyház a célba vett templom- és torony-építéshez a szükséges kőanyagot megvásárolta.

Csecsehón elhalt néhai Mráz György hagyományozott a lucskai egyháznak 100, a *solymosinak* 100, a *pályininak* 40, a szeretvainak 40 frtot; ugyszintén *Szeretván* néhai Füzesséry Gábor az egyháznak 10 frtot.

A *solymosi* egyháznak, pályini lakos, Vásárhelyi Ferencnő egy 5 frt. értékü abroszt ajándékozott.

A *szelmenci* egyház 70 kilogram sulyu harangot vásárolt.

A *nyarádi* egyház uj iskolát építettett.

A *ptruksai* leányegyház szintén uj iskolát épít. Az építéshez szükséges faanyagok báró Balassa Sándor római katolikus vallásu földbirtokos ur által adományoztattak.

A *pallói* leányegyház, ugyszintén a *pallgyi* egyház is iskoláikat a kor kívánalmai szerint fölszerelték.

II. Az abauji egyházmegyében.

Szepsi és *Péder* templomain, *Komáróc* pedig tornyán nagyobb mérvü javításokat tétettek.

Györke nagyobbbrészt a hivek áldozatkészségéből bádogtetős tornyot építettett.

F.-Csáj 408 frton egy hold belsőséget vett templom- és iskolahelynek.

A *beszteri* egyház 5 hold földet vásárolt 700 frton.

Vajkóc templomát ujonnan fedette s arra új fatornyot csináltatott.

Csobád, Kemence, Bööd iskoláikon tettek nagyobb mérvű javításokat s azokat kellőleg felszerelték.

Szala új tantermet épített. Ugy szintén *F.-Kércs* is s azt teljesen berendezte.

Adakozások történetek:

Szent-Andráson Nikházy Sámuel iskolai célra 50 frtos kötvényt adott.

Ongán az iskolára Léka Szilárd görög katolikus vallású ur 100 frt. alapítványt tett.

Aszalón Jakab János végrendeletileg 100 frtot; Bodnár János torony-építésre 40 frtot adományozott.

Nagy-Idán Tóth Mihály egyházi célra 5 frtot s *Komáromon* Bűdös Pál gondnok szintén e célra 5 frtot adományoztak.

H.-Szkároson néhai ifjabb *Molnár Mihály* végrendeletileg 10 frtot hagyott egyházi s iskolai célra.

H.-Zsadányban Bartók Györgyné Varga Erzsébet asszony, az urasztalára diszes terítőt adott.

G.-Bogdányban Isten dicsőségére 17 frt. 50 kr.; *Komáromon* 161 frt.; *Györkén* 42 frt.; *Böödben* 17 frt. 10 kr.; *Kassán* 600 frt. gyűlt, s Hajdu Dániel örökösei az egyháznak hagyományozott 200 frtot befizették.

A *Bárczay* család egyházi célra 60 frtot s *Szemerén* Boros György ugyan e célra 10 frtot adományoztak.

A *szászfai* egyháznak király ö Felsege magán pénztárából 200 frtot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

A *pányoki* leányegyházban néhány buzgó egyháztagnak a templom számára egy urasztalt s uri szent-vacsorához szükséges készleteket adományoztak.

A *kajatai* hívek önkéntes adakozásból 225 frt. értékű harangot öntettek.

A *cécei* egyháznak a bécsi ágostai hitvallású szuperintendens ur 23 frt. 40 kr. segélyt küldött. Ezekon kívül *H.-Büdön, Szántón, Fonyban* és *Göncön* több buzgó és lelkes hívek járultak részint pénzbeli, részint másnemű adományaikkal az egyház fölsegelésére.

Az abauji ref. egyházmegyében *kitűnő* iskola van 13; *dicséretes* osztályzatú 49; kielégítő 20; gyenge 5. Kitűnő iskolák: az aszalói fi, tomori, beszteri, k.-kinizsi, pányoki, baksai, böödi, gönci leányiskola, ongai, szalánci, vadászi fi, vílyi és vilmányi.

Iskolaköteles 6—12 évig 1780 fi, 1575 nő = 3355.

Iskolába jár 6—12 évig 1528 „ 1259 „ = 2787.

Nem jár iskolába 252 „ 316 „ = 568.

Ismétlő iskolaköteles 593 „ 565 „ = 1158.

Ismétlő iskolába jár 293 „ 281 „ = 574.

Ismétlő iskolába nem jár 300 „ 284 „ = 584.

Ez egyházmegyében 23 egyházban van magtár, mintegy 2468 köből gabona s részben zab és 1659 frt. alappal.

III. Az alsóborsodi egyházmegyében.

Csabán a templom ujonnan fedetett be.

Miskolcon egyik paplak kijavított.

M.-Keresztesen az egyik paplak szintén megújított, 1600 frt. értékig.

Dorogmán új célszerű iskola s *Kis-Tokajban* szintén a kornak megfelelő új iskola épült. Iskolaköteles van 2757 fi, 2488 nő. Iskolába jár 2450 fi, 2250 nő. Iskolába nem jár 307 fi, 233 nő, összesen 540.

Példányiskola az *átányi* fiiskola.

Kitűnő iskolák: az *igricii*, *palkonyai* fi-, *átányi* fi- és leány-, *hevesi*, *nánai* fi- és leány-, *poroszlói*, *valki*, *ároklői*, *geleji*, *keresztesi* leány- és a *miskolci* iskolák.

Dicséretes 26.

Kielégítő 17.

Adakozások történetek.

T.-Kesziben Szabó János 40 frt. alapítványt tett.

M.-Csáthon néhai Márk Ferencné, szül. Erős Juliánna 100 frt. alapítványt tett, melynek kamatja az egyház szükségletére fordítatik.

Miskolcon néhai Lesko Sománé az egyházi kórház javára 20 frtot s néhai Würzler János 10 frtot hagyományoztak. Debreczeni Imréné, szül. Emödi Nagy Zsuzsánna asszony a palóci utcai népiskolába mintegy 200 frt. erejéig új padokat készíttetett.

Magtárak a következő egyházakban vannak:

Emöd 80; *Aranyos* 62; *Mályi* 20; *Ládháza* 188; *Kis-Tokaj* 140; *Szirma* 157; *Csaba* 308 $\frac{1}{2}$; *Diós-Győr* 411; *Alsó-Zsolca* 141 $\frac{1}{2}$; *Átány* 104; *Heves* 103; *Tisza-Nána* 141; *Eger-Lövő* 103; *Valk* 33; *T.-Kesz* 20; *Gelej* 105; *Nagy-Mihály* 272; *K.-Győr* 120; *Geszt* 173; *Cserépfalu* 333; *Zsérc* 191; *Maklár* 56; *Ábrány* 77; *Szederkény* 43; *T.-Tarján* 79; *Nemesbikk* 46; *Böcs* 45; *Heőpapi* 70 köből gabona és árpával.

IV. A felsőborsodi egyházmegyében:

A *szendrő-ládi* egyház leégett templomát felépíttette.

Szuhogy új tanítói lakot építtetett.

Új iskolát építeni szándékoznak: *Tapolcsány*, *Barcika*, *Ecseg*, *Damak* és *Velezd*.

Ez egyházmegyében az iskolakötelesek száma 2584. Iskolába jár 2342. Iskolába nem jár 242. Ismétlő iskolaköteles 789. Ismétlő iskolába jár 500. Ismétlő iskolába nem jár 289.

Kitűnő iskolák a *tardonai*, *barcai*, *velezdi*, *visnyói*, *szilvási*, *felső-nyárádi*, *laki*, *parasznyai*, *bábonyi*, *felső-barcikai* iskolák és a *szentpéteri* leányiskola; gyengéknek találtattak a *damaki*, *szendrői*, *szendrő-ládi*, *d.-horvati*, *nyekézseni* és *dédesi* iskolák; a többiek dicséretesek.

Takarékmagtára 20 egyháznak van, kisebb nagyobb tőkeösszeggel.

Adakoztak egyházi és iskolai célra:

Kápolnán Vass Sámuel 20 frtot; Szabó Pál 20 frtot.

Tóth Menyhért lelkész, földje műveléseért, az 1875-ik évre járó kárpótlást az egyházi adók törlesztésére engedte át.

Radistyanban Vladár János lelkész 12 frtot; Király József 2 frtot adományoztak.

Berentén Berentey Józsefnő a lelkészi alapra 20 frtot adott.

Varbó a főtiszteletű egyházkerülettől 100 frt. államsegélyt nyert a lelkészi lak kijavítására.

Kondón Sütő Béla ur 5 frtot; Szűcs Sámuel lelkész, építkezési befektetésekre 38 frt. 70 krt adományoztak.

S.-Kazincon, iskolai célra, a járásbiróság által 35 frt. birságpénz utalványoztatott.

Rakaca-Szenden Kertész Ferencné asszony a templom talaját téglával rakatta ki.

S.-Vámoson özvegy Szép Sámuelné gyermekei: Mária és Róza, az urasztalára egy diszes 325 frt. értékű terítőt adományoztak.

A tardonai egyház építkezésre az államsegélyből 200 frtot kapott.

Szilváson egyesek összesen 8 frtot adtak.

Visnyón a községi bíróság, segédtanítói alap növelésére 50 frtot; az iskolai építkezés befejezésére 62 frtot.

Nyekésenben iskola építésére Borsodvármegye 75 frtot.

Vadnán özvegy Fodor Andrásné 2 frtot; Uray Mór 5 frtot adott.

Boldván Kiss József 5 frtot; algondnok Cselényi István neje, élte fogytaig évenként 5 frtot.

A szendrő-ládi tűzkárvallott egyháznak ő császári királyi Felsége, magánpénztárából 200 frtot méltóztatott adományozni; Gombos György főgondnok ur pedig a templomtetőhöz szükséges cserépszindelyt adta.

Disznós-Horvátiban özvegy Varga Péterné, szül. Szaniszló Mária asszony végrendeletileg 25 frtot; Debreczeni Gáborné, szül. Szentmiklósy Katalin asszony az új templomhoz egy carrarai márványból készült urasztalát adott.

V. A tornai egyházmegyében:

Az *égerszögi* egyház paplakot építtetett.

Adományozások:

A perkupai egyházban Mészáros Sámuel és neje Gaál Éva harangra 200 frtot adományoztak.

Szőlős-Ardón Sülye János 10 frtot adott.

Komjátiban Török Istvánné, szül. Várady Karolina asszony, elhunyt férje emlékére, 33 kilogr., 60 dekagr. harangot öntetett.

Méhészen Jamniczky Lipót, római kath., az egyház pénztárának 25 frtot adományozott.

Almási lakos, néhai Kun István, végrendeletileg 50 frt. alapítványt tett iskolai célra.

Ezen egyházmegyében iskolaköteles van 1145. Iskolába jár 1081. Iskolába nem jár 64. Ismétlő iskolaköteles 352. Ismétlő iskolába jár 329. Ismétlő iskolába nem jár 23.

VI. A felső-zempléni egyházmegyében:

A zempléni egyház új diszes tornyot építtetett, bádoggal fedéllel.

A vásárhelyi leányegyház a kor kívánalmainak megfelelő iskolát, tanítói lakot építtetett.

A ladmaci egyház új iskolát épít, melyet ez év folytán bevégezni igyekeznek. Több iskola kijavított.

Kitűnő iskola van itt 9, dicséretes 14, a többi kielégítő. Iskolaköteles van 1394. Iskolába jár 1246. Iskolába nem jár 147.

VII. A gömöri egyházmegyében:

Mártontalván a vallásos buzgóság 155 frtot hozott az ur oltárára.

Szutorban Mészáros István gondnok 40 frtot adott az egyház szükségének fedezésére.

Rimaszombatban özvegy Káposztás Józsefné 129 frt. 14 frt adott az egyháznak; Horváth János egyháztanácsos pedig egy ládát készíttetett.

Jánosiban az urhölgyek a templom ablakaira diszes függönyöket ajándékoztak.

Pálfalván Szöke Miklós 300 cserépszindelyt az iskolatető javítására.

Rimaszécsben a templom ablakok csináltatására, mint önkéntes ajánlat, 42 frt. 52 kr. gyült össze.

Radnóiban a Nagy Pósa család az új templomra 200 frtot adott; a Kis Pósa család pedig a templomi szószék diszes kiállítására ajánlotta fel magát.

Zsípben Isten dicsőségére egyesek 5 frtot adtak.

Hanván Hamvay Zoltán főgondnok, temetési költségekre 14 frtot; egyesek Isten dicsőségére 5 frt. 90 krt;

Csízben 3 frt. 28 krt;

Lénártfalván szintén Isten dicsőségére 4 frt. 50 krt adtak.

Tornallyán a tornallyai közbirtokosság legközelebb 100 frtot adományozott egyházi célokra; egyesek, főképp a gyülekezet szegényebb özvegyei 14 frtot adtak e célra.

Vály-Mihályfalván elhunyt Forgón Péter az egyháznak 10 frtot; Bodon Gábor örökösei pedig, az elhunyt emlékének fentartása végett, 10 frtot adtak.

G.-Szkároson Kubinyi Géza egyháztanácsos, a szkárosi iskola fölépítési költségeinek fedezésére 100 frtot ajánlott.

Bereken Fialka József főgondnok, a tanítói fizetés javítására 1000 frt. alapítványt ajánlott, úgy, hogy ennek 6% kamatját az 1877-ik év január 1-sőjétől fogja fizetni. Horváth Istvánné pedig a néhai Csík Erzsébet által, mint anyósa által, az egyháznak hagyott kegyadományt, 12 frtot adott által.

Horkán egyesek buzgó áldozatából egyházi magtár 40 köböllel alakult.

Berezén Máriássy Móric 20 frt.; Máriássy Géza 20 frt.; Máriássy Kálmán főgondnok szintén 20 frt. kegyadománnyal járultak a templom teteje kijavításához.

Putnok a segédtanítói állomást másodtanítói állomássá szándékozván szervezni: azt 16 köböl gabonával és 50 frttal javította.

Ragályon Ragályi Gyuláné asszony a templom beljét a múlt ősz folytán diszesen kijavította s ígéretét bírja az egyház, hogy külsejét is tavasszal rendbehozatja.

Zubogyon a hivek az egyház földjéből 7 holdat vetettek be maguk közt gyűjtött gabonával, hogy ennek termése egy felállítandó egyházi magtárnak alapjául szolgáljon.

Ezeken kívül *Harmacon* Bátky Gyuláné szószékre; *Balagon* Végh Mihályné; *Cakóban* Ferenc Borbála; *Csízben* Ligádi Gergelyné; *Lénártfalván* Harnócz Jánosné Arany Zsuzsánna; *Tornallyán* Bodon Lászlóné és özvegy Farkas Sándorné; *S.-Kesziben* a lelkész neje Györy Juliánna; *Szalócon* idős Csunyocska Istvánné, szül. Osváth Mária és özvegy Bartók Lajosné, szül. Sztankay Mária, az urasztalára diszes terítékeket adtak. *Kőrösben* Szathmáry Antal lelkész két zománczott poharat.

Építkezések történetek:

Mártonfalván a templom 857 frt. költséggel kijavított.

Rimaszécsben a templom 200 frt. költséggel.

Cakóban szintén a templom kipadoztatott.

Balagon egy tanterem készítettett, célszerűen hordozható székekkel.

G.-Kisfaludban diszes és alkalmas új paplak épült, 1875 frt. költséggel.

Zsípben az iskola kijavított.

Susán, Fénében a templom újból befedetett.

Runyában templom, iskola tetemesen kijavított, utóbbi minden tanszerekkel ellátott.

Tornallyán a paplakon s iskolán javítások tétettek.

Náprágyban a tanítói lakon a konyha célirányosan átalakított.

Felfaluban a templom már egészen elkészült, teljesen föl van szerelve. Ennek építése körül kiváló áldozatkészséget tanusítottak: Szentiványi Árpád és neje Sebe Klementina; Kossuth Vendelné Hevesy Lidia; Tóth Márton főgondnok; a Bráz testvérek, általában a felfalusi egyház tagjai ezen templom fölépítése körül nagy szorgalmat és buzgóságot tanusítottak.

Berzétén a templom teteje javított.

Alsó-Szuhán az egyházi épületek javítottak.

Szuhafeőn a paplakon egy új szoba épített.

Ragályon a templom belseje kijavított.

I s k o l a ü g y :

67 népiskola közt van 20 *kitűnő*: névszerint a *balogi, bátkai, zsiói, uzapanyiti, runyai, putnoki, hamvai, zádorfalvi, iványi, majomi, rimaszombati* leányiskola, *feledi, pálfalvi, jánosii, bejei, vályi, s.-keszii, hubói, keleméri* és *poszobai* iskolák; 39 = dicséretes; 5 = kielégítő; 3 = gyenge. A rimaszombati közös iskolában a vallást tanítja Koncz Károly segédlelkész, az éneklést Filep Bénéjámintól tanítják.

Van összesen 3187 iskolaköteles.

Iskolába jár 3149.

Ismétlő iskolaköteles 592.

Ismétlő iskolába jár 518.

VIII. Az alsózempléni egyházmegyében:

Sárospatak múlt évben a paplak háta mögött levő Szombathy-féle házat vette meg 1500 frtért, hogy a paplakot elől-hátul kerttel vegye körül. Kegyelettel említették itt meg néhai boldogemlékü herceg Bretzenheimnő, született herceg Schwarzenberg Karolina asszony 215 frt. hagyománya, a reformált egyház szegényei közt kiosztás végett ajánlva.

Tarcalon az orgona-alaphoz adományokkal járultak: özv. Sebő Lajosné 50 frt., Spóner Tivadar ágostai hitvallású ur 30 frt., Tóth Mihály 20 frt., Czegléd János 20 frt., B. 50 frt. Spóner Zsuzsanna 10 frt., Nagy József 10 frt., egy valaki 4 frt. Az összeg eddig 1050 frt.

A tanítók fizetése javítására a város az eddigi 40 frt. helyett évenként fizetendő 200 frtot szavazott meg, mely már folyóvá is tétetett.

Kis-Rozvágyon a templom megújítására, mely 1075 frtba került, tekintetes Pilissy Ferdinánd egyházmegyei tanácsbíró ur 745 frtot adott.

Erdő-Bényén a múlt évben már kész urasztalához özv. Rác Jánosné Kovács Zsuzsanna 300 frtot adott.

Csobajon Balog Zoltánné, született Jakabfalvi Jolán urhölgy, a templom kimeszelésére 40 frtot adott.

Bájon Pattay György főgondnok ur az iskolára 39 frt. 58 krt adott.

Hidvégen orgona-alapra a hivektől begyűlt 478 frt. 42 kr.

Megyaszón 1200 frt. pótlékkal cserélte el az egyház a paplakot egy szép kiterjedésű helyen, s a templomhoz és iskolákhoz sokkal közelebb levő lakhelylyel. Itt egy római katolikus ember a református egyházra 45 frtot hagyományozott.

Szadán 9900 frton vett az egyház, néhai Lakatos Kovács István hagyatékát felpótolva, egy 84 holdból álló tagbirtokot a gesztelyi határban.

Harkányban ez évben elhalt Kovács Józsefnő Boross Juliánna, még 1863-ban meghalt férje végrendelete szerint, hagyott az egyházra 100 frtot, mely az örökösöktől azonnal befizettetett s kamatozik.

Ugyanitt Szabó Dániel ref. jegyző, orgona-alapul, míg itt lakik, évenként 50 frtra kötelezte magát írásilag, mit a múlt évre már be is fizetett.

Szerencsen Csútor Istvánné egy 40 frt. értékű takarékpénztári könyvet adott az egyháznak.

Karos két harangot öntetett 290 frtéért a hivek adakozásából.

Karádon néhai Ardey Károly lelkész özvegye Baksay Erzsébet asszony adott az egyháznak 50 frtot.

Nagy-Kövesden Nagy György Jánosné 100 frtot hagyományozott az egyháznak

Ptrügyön id. Deák Pál 50 frtot hagyományozott az egyháznak.

Vajdácska két harangot öntetett, önkéntes adakozásból.

Építkezések:

Szentes új paplakot építtetett, egyszersmind csúrt és istállót is.

Luka új iskolát, magtárt, tornyot építtetett.

Perbenyik a tűzvész után szépen felépült s áldozatkészségeiknek szép jeleit mutatták: Filep József, ki a templomban új karzatot építtetett; Sipos Györgyné Pirigy Erzsébet fehér márványból készíttetett urasztalát; erre diszes terítéket vett Sápos Mária Pócsik Andrásné; szószékre értékes terítéket Filep Gáborné Sipos Mária; szószék fölibe koronát Molnár János készíttetett; két harangot közösen öntettek. Ezekon kívül adakoztak az egyházra: Kohut Jánosné római kath. 10 frtot; Gewald Józsefné ágostai hitv. 5 frtot; Sápos Ferenc 10 frtot.

Magtárak vannak:

Hernád-Németi 100 köből; *Kak* 41 k.; *Gesztely* 84 k.; *Szada* 116 k.; *Kis-Kövesd* 288 k., 2 véka; *Berecki* 198 k., 3 véka; *Pólyán* 15 k.; *Agárd* 71 k.; *Örös* 133 k.; *Pácin* 110 k.; *Karos* 70 k.; *Cigánd* 78 k.; *Láca* 31 k.; *Rozvág* 40 k.; *Tokaj* 470 k.; *Vis* 61 k.; *Hotyka* 42 k.; *Liszka* 290 köböllel. Összeg 2239 köből 1 véka.

T a n ü g y.

Van az egyházmegyében tanköteles gyermek 2010 fi, 1916 nő, összesen: 3926; iskolába jár 1519 fi, 1506 nő; összesen 3025.

- Iskola kitűnő van 20, dicséretes 31, kielégítő 10, gyenge 8.

Közös-iskola van Bereckiben, Perbenyikben, Kis-Patakon, Kis-Tokajban, Vécsen. A vallást mindenütt a lelkész urak tanítják.

A mi már a saját hivatalos körömhöz tartozott ügyek mikénti teljesítését illeti, nyugodt lélekkel mondhatom, hogy igyekeztem minden ügyet legjobb akarattal s a legjobb irányban elintézni.

1420 darab ügyirat szolgált alapjául eljárásomnak, számos szóval előterjesztett s elinté-

zett ügyek mellett. Az ügydarabok közt volt 231 miniszteri leirat, ezek közül 157 iskolai ügyeket, 51 egyházi, 23 házassági ügyeket illető. A közérdekű tárgyakat időnként közgyűlés elé terjesztém.

A házassági akadályok esetében eszközölt fölmentvények után, díj fejében befolyt az abaujvári iskolára 10 frt; ároktői iskola javára 10 frt; dédesi iskola javára 10 frt; g.-szkárosi egyház javára 10 frt; berentei iskola javára, berentei Szepessy Gyula urtól 50 frt; sárospataki tanári nyugdíjintézetre 25 frt; miskolci tanári nyugdíjintézetre 25 frt; a szendrőládi égett egyháznak 15 frt; tardonainak 10 frt; mályii szegény egyháznak 20 frt; gönci iskolára 10 frt; szöllőskei egyház részére 10 frt; iványi iskola javára Gömörben 15 frt; borzovai iskolára 20 frt; böcsi iskolára 15 frt; összesen 245 frt; 10 házassági felmentvény díjelengedés mellett adatott ki.

A lelkészi vizsgák, mint a főtiszteletű egyházkerület előtt tudva van, ez évben is megtartattak; mily eredménnyel? az 1875-dik évi őszi gyűlésünk jegyzőkönyvében van följegyezve. Az *első* vagy bekebelezési vizsgát kiállott egyének közül kibocsátottam a lelkészi hivatal folytatására 10-et. Lelkészváltozások, halálozások ez évben is történtek, melyek az illető egyházmegyék jelentése nyomán, a maguk helyén jegyzőkönyvbe lesznek vezetendők.

Egyházkerületi pénzügyi választmányunk, valamint számvevőszékünk, a rájuk bizott kikölcsönzések s számadások megvizsgálásában, ez évben is szabályszerint s pontosan eljárta. A számvevőszéki jegyzőkönyvekben az eredményről jelentés tétetik.

A népiskolai ügyekben több egyházmegyéből s egyházból örvendetes haladás jelezte; az iskolai ügyek állásáról a népiskolai választmány meg fogja jelentését tenni.

Áttérek most, főtiszteletű egyházkerület! főiskolánknak ezen annyira féltett s ápolat kincsünknek ügyeire, hogy a melyeket ezek körül tapasztaltam, hiven előadjam.

1-szor is komoly és alapos vizsgálódásom arról győzött meg, hogy pénz- és anyagi ügyeinknek célszerűbb és gondosabb kezelési módjáról kell haladéktalanul intézkednünk, mely által főiskolánk jövedelme biztosan befolyjon s a veszélyeztetéstől mentve legyen.

2-szor, hogy kiadásainkat, bevételeinkkel sietve és szigoru következetességgel összehangzásba kell hozni, amennyire a körülmények megengedik, mert az eddigi kezelés és számítás nélküli szaporítása évről évre növekedő kiadásainknak, veszélyezteteti tőkéink biztonságát s még biztos tőkéinknek is csökkenését; végre fölemésztését vonhatja maga után, amennyiben sok biztosítás nélküli tőkéink s alapítványaink vannak; e mellett a kamatok évről évre nagy mérvű kimaradása miatt, minden évben tőkét költünk el. Ugy látszik ugyan, hogy az ily elköltött tőkék fedezésére fenmaradnak a kint lévő kamatok; de ez illusorius számítás, kivált a mostani törvénykezés mellett, a mikor régiebb kamatok nem, hanem csak az utóbbi 3 évi vehető be peres úton s a többi kamatra még bírói kedvezés mellett sem lehet számítani. Így állunk most is egy pár ügyben s tetemes veszteségnek nézünk elébe.

Ehez járul az is, hogy biztos helyre első betáblázás mellett kiadott kölcsöneink biztonsága is sokszor megingattatik, sőt veszélynek tétetik ki az által, hogy a mai pénzügyi rendszabályok szerint adó és ártéri tetemes hátralékokkal előnkbe vág a magas kincstár s kik hittük végrehajtásnál azt, hogy pénzünkhöz jutunk első helyen, sokszor 2-dik, 3-dik helyre szorítottunk ki s tőke és kamatban veszteséget szenvedünk. Erre is saját példánk int bennünket.

Ezek, főtiszteletű egyházkerület! melyeket röviden elsoroltam s még ehez azon szomorú eset, melynek a legközelebbi számvevőszék tudomására jött s mely jogigazgatónk halálával fölmerült, melyről tüzetes jelentés adatik a főtiszteletű gyűlés elébe, — azt hiszem eléggé indokolják

fennebbi állításaimat, hogy a főtiszteletű egyházkerületnek gondoskodnia kell az általam fentebb megjelölt lépésekről.

Mint főiskolánk anyagi viszonyaival szoros viszonyban álló dolgot kell fölemlítenem továbbá azon észlelt dolgot, hogy midőn a főiskola közpénztári kiadása 62—65 ezer forintra rug; ebből 37—38 ezer forint megy ki a hivatalnokok fizetésére; 20—25, sőt több ezeret fölemésztenek a többi kiadások, melyek a nélkül tétetnek meg, hogy azok a költségvetésben helyet foglalnának vagy figyelembe vétetnének; van-e erre alap? Ilyen kiadás első sorban az épületek, tanári lakok főtartási költsége, mely mondhatni, mind számítás nélkül történik s igen sok szükségtelen kiadásokkal jár, ugyannyira, hogy az épületek mostani bérjövödelméből, ki sem telnek a javítási költségek.

Ilyen a *tanárok nyugdíjazása*, minden alap nélkül; a nélkül, hogy valaki gondolkoznék arról, hogy nyugdíjazzuk tanárainkat, gondoskodjunk nyugdíjalapról is, mert egyszer oly nagy lehet a nyugdíjazott hivatalnokok száma, hogy az erre szükséges kiadás megbuktatja főiskolánk pénztárát. Ilyen a bibliopolium, nyomda költségei, melyekre tetemes kiadások kellenek, s melyek bizonynyal meghoznák a kamatot, ha erre nézve, különösen az elárusításnál, célszerűbb módok alkalmaztatnának.

A mi a főiskola szellemi ügyeit illeti, azok ez iskolai évben is rendes úton, jó sikerrel vezetettek; a félévi szigorlat jó sikert mutatott fel. Mindjárt az iskolai év elején bekértem a tanár uraktól a tudományok beosztását, úgy a gimnázium, mint az akadémiából; ezek kijelölik a egyes tudományok határát, meddig haladniok kellett az egyes tanároknak a tanítványokkal, s mely tudománynak hány órán kell előadatni. Ezeknek ekénti végrehajtása iránt az iskolai igazgatóságot felügyeletre utasítottam. Mind e mellett értésemre esett, hogy vannak esetek, melyekben a megjelölt órák egyes tanárok által úgy, a mint kiszabva vannak, meg nem tartatnak. Az ily s más ehez hasonló körülményeknek, minő az is, hogy gimnáziumi tantervünk el üt némely részben más intézetek tantervétől s ez által növendékeinknek más tanintézetekbe való átmenetele meg van nehezítve: szükségessé teszi azt, hogy főiskolánknak szellemi oldalát illetőleg is, a szervezet vizsgálat alá vétessék, a minthogy erre nézve egy javaslat be is fog adatni.

A mi a főiskolai építkezést illeti, az új tantermek, melyeknek építése mult évben megkezdett, junius 1-ső napjára készen lesznek; az építés tovább folytatása, nevezetesen a lépcsőzetek elkészítése, julius 1-sőjénél elébb nem kezdethek meg; ez is csak úgy, ha az iskolai év, mint azt a magas minisztérium is minden állami tanodákban elrendelte, junius utolsó napján végződik, mire nézve én a főtiszteletű egyházkerület jóváhagyása reményében, a főiskolai igazgatóságot már utasítottam is. Az iskolai év ekénti rövidítése azzal pótolatnék, hogy a pünkösti szünidő csak egy hétre terjedjen.

Főiskolánk növendékeinek létszáma az 1-ső félévi vizsgákon:

a gimnáziumban volt	545
az akadémiában	151
ebből theológus	62
„ bölcsészett hallgató	25
„ jogász	64
összesen	151

Igy a főiskolai tanulótság létszáma összesen 696

A főtiszteletű egyházkerület főhatósága alatt álló többi tanintézetekről szintén örvendetes előhaladást jelezhetek.

Ezekben véltem szükségesnek összevonva előadni mindazon mozzanatokat, melyek egyházi s iskolai ügyeink terén a figyelmet méltán megérdemlik.

Ezeknek jelentése után magamat a főtiszteletű egyházkerület kegyességébe tisztelettel ajánlom.

Elnök szuperintendens urnak ezen jelentése nagy érdeklődéssel végig hallgatván: jóváhagyó tudomásul vétetett.

2. A képviselők megbízó levelei igazoltaknak tekintettek.

3. A közgyűlés személyzete kiegészítésének szempontjából olvastatott a felsőzempléni egyházmegye folyó évi február 16-án Legenyén tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 2-ik pontja, mely szerint jelentetik Payzsos Jánosnak, az ezen egyházmegyében megürült segédgondnoki hivatalra történt elváltatása.

Az elváltatott segédgondnok megjelenvén közgyűlésünkön, hivatalos esküjét letette s segédgondnoki székét tanácsasztalunknál a közgyűlés szívélyes üdvözlése mellett elfoglalta.

4. Olvastatott a múlt 1875. évi őszi közgyűlésünk jegyzőkönyvéből a 45. szám alatt kelt határozat, melynek értelmében a majomi egyház és tanítója között a tanítói erdő- és legelő-illetőség után eső faizás élvezése fölött felmerült s felebbezés folytán egyházkerületünkre fölterjesztett ügy újabb megvizsgálás céljából, a felterjesztő gömöri egyházmegyéhez visszaküldetett.

Ezen ügyben az egyházmegye elnöksége szóval jelenti, miszerint alapos reménye van arra, hogy e vitás kérdés a felek között barátságos uton kiegyenlíthető lesz.

Ezen jelentés tudomásul vétetvén, utasítatik a gömöri egyházmegye, hogy az említett vitásügy mikénti befejezéséről, annak idejében tegyen egyházkerületünknek jelentést.

5. Ugyanazon közgyűlésnek 52-ik száma alatt hozott határozata folytán az ungi egyházmegye a botfalvai iskolát építő egyház ügyében beadott fölterjesztésében arról értesít, hogy azon 2000 ft., melyet a nevezett egyház iskolaépítésre fölhasználni kíván, oly alapítvány, a melynek csak jövedelmét van jogositva az egyház a mondott célra fordítani; ezt pedig, valamint az egyházmegye által nyújtott 200 ft. segélyt is, az egyház már fölhasználta. A tőke kölcsön gyanánt sem adható az egyháznak, mivel erre a kellő biztosíték hiányzik, hanem utasította a nevezett egyházat, hogy önerejére támaszkodva, önmegadóztatás útján igyekezzen bevégzetlen iskolája kiépítésére és rendbehozására az alapot előteremteni.

A dolgok ily állásában egyházkerületünk helyesli az ungi egyházmegye eljárását s maga részéről is ajánlja a botfalvai egyháznak, hogy számítva a protestáns buzgóságra, önerejéből igyekezzen iskolája fölépítésén, a mely esetben hajlandó egyházkerületünk, a népnevelés nagy horderejű ügyét szíven viselve, a botfalvai egyházat kitűzött célja elérésében, államsegélybeni részesítés által is gyámolítani.

6. Ugyanazon közgyűlés 54. számú határozata folytán szintén az ungi egyházmegye által fölterjesztetvén a pálóci Horváth Mária alapítvány mikénti kezeléséről vezetett számadás:
helyeslő tudomásul vétetik.

7. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve 80-ik száma alatt jelezve lévén a sárospataki főiskola közigazgatói hivatala által, hogy a főiskola közigazgatási rendszerében oly lényeges hiányok mutatkoznak, melyek az intézet szellemi és anyagi előhaladásának, boldogulásának, korszerű fejlődésének egyenesen útjában állanak; a fentforgó bajok és hiányok orvoslása végett szükségesnek tünt föl egy oly szervezeti munkálat készítése, mely a főiskola igazgatási rendszerét minden irányban, testületekre és személyekre nézve összhangzatban, szervesen és egységesen megalapítsa; ezen szervezet készítése egy bizottságra lett bízva, mely munkálatát már jelen gyűlésünkre beadni utasított. Erre nézve azonban jelentetik az elnökség által, hogy e munkálat elkészítettet ugyan, de amennyiben még az a főiskolai szék által részleteiben át nem vizsgáltatott, annak egyházkerületünk elé terjesztése csak jövő nyári pataki gyűlésünkre lön felfüggesztve.

Egyházkerületünk a főiskola közigazgatási rendszerében mutatkozó lényeges hiányok elenyésztetése tekintetéből, már eddig is mély érdeklődéssel várta az előre jelzett szervezeti munkálatot, mely a mutatkozó bajok gyökeres orvoslását helyezte kilátásba. Miután azonban ezen fenforgó bajok a főiskola igazgatási rendszerében, főleg az intézet anyagi ügyeit tekintve, azóta is oly mérvet öltöttek, hogy ezen ügyeknek véglegesen és mielőbb lehető tisztázása már-már fönmaradási életszükséggé vált az intézetre nézve: ezen jelzett szervezeti munkálatnak megkészítése, s annak mielőbb egyházkerületünk elé terjesztése ezennel meghagyatik s egyszersmind az egyházkerület részéről egy bizottság neveztetik ki, azon utasítással, hogy a jelzett szervezeti munkálatot a főiskolai szék által kiállítatván s kellő számú példányokban kinyomatván: az a küldöttség minden egyes tagjaival, valamint a főiskolai tanárokkal is közlendő lészen. Mely küldöttség magát, elnöksége által, a főiskolai közigazgatói hivatal útján, a főiskola peres ügyeivel megbízott ügyvédekkel érintkezésbe téve, azoktól az ügyek miben állásáról biztos tudomást szerzend s mielőbb, vagyis folyó évi június 6-án, azaz pünköst harmad napján Miskolc városában egybejövén, működését az ezt követő napon megkezdi és folytatja; holott is ezen szervezeti munkálat kapcsában felölelve különösen a főiskola kormányzati, jogi és anyagi ügyeit, igyekezni fog a fenforgó bajok gyökeres orvoslása tekintetéből oly módokról gondoskodni, melyeket e célra legalkalmasabbaknak találand, hogy így az intézet élete jövőre semminemű kormányzati és anyagi válságok esélyei által ne kockáztattassék.

E küldöttség tagjaiul kineveztetnek *Körössy István* alsózempléni esperes s főiskolai egyházi algondnok és *Szathmáry Király Pál* alsóborsodi segédgondnok elnökletök alatt: *Prágy Lajos, Debreczeni Gábor, Nagy Pál, Fejes István, Vajányi Lajos, Bodolay József, Idrányi Ferenc, Makkay Dániel, Hegedűs László, Ragályi György, Ragályi Nándor, Böszörményi József, Kovács Károly, Payzsos János, Bernáth Elemér, Teleky Péter, báró Vay Sándor, Farkas József; Antalfi János, Emödy Dániel.* Küldöttség jelentése legközelebbi nyári pataki közgyűlésünkre bevérik.

8. A fenebbi pontban a főiskola fenn jelzett jogi, kormányzati és anyagi ügyei rendezésével, melyre bizottság küldetett ki, a szellemi ügyek is szorosán összefüggvén:

Az új szervezeti munkálat ezen szellemi részének felülvizsgálatára különösen kiküldetnek *Körössy István* és *Hegedűs László* elnökletök alatt: *Fejes István*, *Bernáth Elemér* és *Payzsos János* urak. Mely küldöttségben a tanári kar is minden szakból két-két egyén által fogja magát képviseltetni; utasítván, hogy eljárásukat ez ügyben akként teljesítsék, hogy véleményes jelentések s munkálatuk a főiskola anyagi és szellemi ügyeiben beadandó szervezeti munkálat tárgyalása idejére, legközelebbi nyári közgyűlésünkre szintén fölterjesztethessék.

9. Ugyancsak a múlt évi pelsúci őszi közgyűlésünk jegyzőkönyve 89. száma alatt az egyházkerületi aljegyzőségre legtöbb szavazatot nyert egyének közül *Terhes Barna* és *Mitrovics Gyula* jelöltetvén ki: a jelen gyűlésünkre már bejött s közgyűlésileg felbontott szavazatok eredménye lőn, hogy az összes szavazatokból *Mitrovics Gyula* 184, *Terhes Barna* pedig 162 szavazatot nyertek.

E szerint *Mitrovics Gyula*, jelölt társa ellenében, 22 szótöbbséggel egyházkerületi aljegyzővé lett elválasztatása kimondatott; miről az illető elválasztott aljegyző jegyzőkönyvi kivonaton értesítettetni határoztatott.

10. Az egyházkerületi aljegyzői hivatal betöltése céljából, az egyházmegyéből jelen gyűlésünkre beadott szavazatok között, az ungi egyházmegyéből, a csomonyai egyházból, szavazat helyett egy, csupán a lelkész *Makkay Endre* által aláírt nyilatkozat adatott be.

Mely nyilatkozat, illetlen kifejezéseiben, mélyen sértvén mind magát az egyházkerületet, mind az aljegyzői hivatalra kijelölt egyéneket; de maga az ok is, melylyel a szavazás megtagadása indokoltatik, nem lévén elfogadható: nagy megütközéssel veszi egyházkerületünk a magával számot nem vetett lelkész tiszteletlen, sértő és tapintatlan föllépését; miért is őt a szuperintendensi hivatal által személyesen maga elé idézve, keményen megdorgáltatni s a szavazat be nem küldéseért a már eddig is szokásban levő 2 frt. birság lefizetésére büntettetni rendeli.

11. Ugyancsak a pelsúci múlt évi őszi gyűlés jegyzőkönyve 86-ik számára vonatkozólag, olvastatott az egyetemes tanügyi bizottság által kiküldött albizottságnak Budapesten, 1876. március 17-én fölvett jegyzőkönyve, melynek 3-ik pontjában, ezen kérdés fölött: „mikép lehetne a már föloszlott egyetemes tanügyi bizottság részére az írótól megszerzett könyvkiadói jogokat értékesíteni?“ azon javaslat tételik, hogy a mely egyházkerület a könyvkiadásra vállalkoznék, az a közösen szerzett és kifizetett írói díjnak aránylagos részét a többi egyházkerületeknek visszatérítvén, a kiadást önállólag folytassa és e tekintetben nyilatkozatra szólíttatnak fel az egyes egyházkerületek.

Egyházkerületünk a tulajdoni jog megosztására nézve helyesli az alválasztmány nézetét; egyébiránt továbbra is ragaszkodik őszi közgyűlésében 86-ik jegyzőkönyvi szám alatt kimondott határozatához és ujlag fölszólíttatni kívánja dr. Ballagi Mór urat, mint az egyetemes tanügyi bizottság elnökét, hogy ezen bizottságot, a még eldöntetlen írói, illetőleg kiadói jog végleges tisztába hozatala s a még ki nem elégitett írók mikénti kielégítése, szóval ezen még függőben levő égető kérdések végképeni elintézése céljából, még egyszer hívja össze.

12. Ugyanazon gyűlés 91-ik számú határozata folytán, elnök szuperintendens jelenti, hogy a tolcsvai Nagy Gedeon hagyatéka ellen folyamatban lévő örökösödési per miben állása felől értekezvén a végrendeleti végrehajtó Mezössy Menyhért urral, tőle arról értesült, hogy ez ügy elsőbíróságilag kedvezőleg elintéztetett; az ügy azonban felebbezés folytán, felsőbb elbírálás végett, fölterjesztetvén, jelenleg a királyi ítélő-táblán van.

Ezen jelentés tudomásul vétetvén: elnök szuperintendens ur továbbra is fölkéri, hogy ezen ügyet figyelemmel kísérje s annak befejezését lehetőségig szorgalmazza.

13. Ugyanazon közgyűlésünk 92-ik számú határozatával a pénzügyi választmány bizatott meg azzal, hogy miután a „*Pesti biztosító-intézet*“-tel, az egyházkerület által, a kebelebeli egyházi épületek tűzkár elleni tömeges biztosítására kötött szerződés ez év folyamán lejár: ezen, vagy más jóhítelű hazai biztosító-intézettel, az egyezkedés iránt, a szükséges lépéseket tegye meg.

Ezen bizottság érintkezésbe tette magát a „*Pesti biztosító-intézet*“-tel; jelzett intézet azonban hitelesen kimutatván, hogy egyházkerületünkkel fennállott szerződésében vállalt kötelezettségeinek igen tetemes veszteség az eredménye: kinyilatkoztatá, miszerint oly alapon, aminön előbbi szerződése megkötve volt, továbbra egyházi épületeinket tűz ellen nem biztosíthatja, hanem egy újabb tervezetet terjeszt elő, melynek eredménye szakértő által combináltatván, kitünt, hogy egyházkerületünk által a terv szerint fizetendő összeg, az eddig fizetett összeget kevés haladja meg.

Elnök szuperintendens jelenti továbbá, hogy vele a „*Victoria*“ biztosító-társaság is közölt egy ajánlatot, mely ha pusztán a díjtételeket vesszük tekintetbe, olcsóbbnak látszik ugyan, azonban ugyanezen ajánlat is szakértő által combináltatván és hasonlítottatván össze a „*Pesti biztosító-intézet*“ ajánlatával: az derült ki, hogy a „*Victoria*“ biztosító-társaságnál, ezen terv alapján eszközözendő biztosítás még néhány forinttal több terhet róvna egyházkerületünkre; mi abból magyarázható ki, hogy míg a „*Pesti biztosító-intézet*“ nemcsak a kezelési költség 50%-át engedi el, hanem azon felül a fizetendő díjtételekből 20% levonást engedélyez, addig a „*Victoria*“ a díjtételekből csak 10%-ot hoz levonásba.

Ily körülmények között pénzügyi választmány javasolja, hogy egyházkerületünk az egyházi épületek tűzkármentesítése céljából továbbra is a „*Pesti biztosító-intézet*“-tel lépjen szerződésre.

Egyházkerületünk méltányolván azt, hogy a „*Pesti biztosító-intézet*“-nek a lefolyt 10 évre velünk kötött szerződésből tetemes vesztesége volt; továbbá tekintetbe vévén, hogy bár ezen intézet beadott tervezetében a díjtételeket fölemelte, még így is nagyobb előnyt nyujt, mint a „*Victoria*“ biztosító-intézet; végre tekintetbe vévén azon körülményt is, hogy dacára veszteségének, a „*Pesti biztosító-intézet*“ kötelezettségének mindig pontosan eleget tett: pénzügyi választmány javaslatát elfogadja s az egyházi épületek biztosítására a szerződést, a bemutatott új tervezet alapján, a „*Pesti biztosító-intézet*“-tel rendeli megkötendőnek s szuperintendens urat fölhatalmazza a megkötendő szerződés aláírására.

14. Olvastatott a vallás- és közoktatási minisztérium 8072. szám alatt kelt levele, melyben figyelmeztetvén a püspöki hivatalt, hogy az országos tanítói nyugdíjintézetnek tagjai csak is okleveles tanítók és tanítónők lehetnek ugyan; tekintve azonban az átmeneti nehézségeket s az egyházi hatóságoknál eddig szokásban volt megerősítési rendszert, kedvezményképen még ez alkalommal megengedi a még oklevéllel nem bíró tanítóknak és tanítónőknek is, hogy az intézet tagjai lehessenek.

Örvendetes tudomásul veszi egyházkerületi gyűlésünk a nagyméltóságú vallás- és közoktatási minisztérium kijelentett kedvezményét, s kellő tiszteletben kívánván tartani az országos törvényeket, azoknak lehetőleg eleget tenni óhajt; miért is az országos tanítói nyugdíjintézet jótéteményeiben leendő részesülés tekintetéből utasítja a még oklevéllel, vagy tanítóképességi bizonylattal nem bíró tanítókat s tanítónőket annak mielőbbi megszerzésére.

15. Ugyanazon minisztérium 30,446. szám alatt kelt leiratában az iskolai nagy szünidők július és augusztus hóra tételét tudatja, s a kisebb szünidőkre vonatkozó rendeletét közli.

A szünidőket szabályozó ezen felsőbb intézkedés, ahhoz lehető alkalmazkodás végett, tudomásul vétetik.

16. Ugyanazon minisztérium 31,043. szám alatti leiratában föl hívja püspöki hivatalunkat, hogy a Széchenyi országos könyvtár részére az egyházkerület rendelkezése alatt levő jegyzőkönyveket s minden lehető ügyiratokat, melyek t. i. jelzett könyvtárból hiányzanak, legyen szives megküldeni.

Megbizatik szuperintendens ur az illető iratok beküldésére.

17. Ugyanazon minisztérium 3347. szám alatt kelt levelében tudatja, hogy a württembergi származású elhalt egyének halotti bizonyítványait, a lelkészek, a viszonzóság szempontjából, a haláleset után azonnal és díjmentesen küldjék meg.

18. Ugyanazon minisztérium 278. szám alatt kelt iratában, a papir nagysága, számozása és beosztása iránti intézkedését tudatja.

19. Ugyanazon minisztérium 1479. szám alatti leiratában tudatja püspöki hivatalunkkal hogy a múlt Sárospatakon és Pelsőcön tartott egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvét megkapván: tudomásul vette.

20. Ugyanazon minisztérium 743. szám alatt kelt leiratában az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap járulékainak beszédését, elszállítását, azoknak kezelését s beszámolási módját szabályozó s ezen ügylet keresztülvitelére vonatkozó általános határozatokat tartalmazó utasítását tudatja

21. Ugyanazon minisztérium 23,477. szám alatti leirata mellett, a tettleges szolgálatban levő katonai személyekről vezetett anyakönyvek egy-egy példányát küldi meg, ahhoz alkalmazkodás végett.

22. Ugyanazon minisztérium 16,356. szám alatt kelt intézvényénél fogva, Tóth Lajos vámosujfalusi ideiglenes tanítónak, erkölcstelen magaviselete következtében, hivatalától történt föl függesztetését tudatja.

23. Ugyanazon minisztérium 20,728. szám alatt az erdélyi brassói római kath. főgimnáziumnak nyilvánossági joggal lett fölruháztatása iránt értesít.

24. Ugyanazon minisztérium 21,986. szám alatt az anyakönyvvezető lelkészeket a haláleset fölvételi jegyzőkönyvek aláírására, esetleg az elhunytakra és örökösökre vonatkozó beiktatott hibás adatok kiigazítására utasítani rendeli.

25. Ugyanazon minisztérium 2495. szám alatt az iránt értesít, hogy azon ügyben a hatóságok hivatalos használatára szolgáló iratokért, tekintet nélkül arra, vajjon azok vagyontalan vagy vagyonnal bíró egyénekre vonatkoznak, díj nem jár és azokat az illető lelkészek hivatalból, minden díj nélkül szolgáltatni kötelesek.

26. Ugyanazon minisztérium 123. szám alatt közli a magyar kir. pénzügyminisztériumnak mult évi december hó 24-én 50,711. szám alatt kelt átiratában a családi értesítések bélyegkötelezettsége iránti szabályokat, hogy azok az anyakönyvek vezetésével megbízott lelkészekkel közöltessenek.

27. Ugyanazon minisztérium 778. szám alatt a budapesti cs. kir. főhadparancsnokságnak megkeresése s ennek folytán a belügyminiszter ur annak folyó évi január hó 7-én, 62,960. szám alatt kelt átirata szerint figyelmeztetve lévén a megyei és városi törvényhatóságok, a katonai nyugdíjasok elhalálzásáról, valamint a katonai női nyugdíjasok férjhezmeneteléről: az illető kerületi hadkiegészítő parancsnokságot esetről esetre azonnal értesíteni, e célból a lelkészeket is oda utasíttatni kéri, szuperintendensi hivatalunk által, hogy a szóban levő halálzási és esketési eseteket a közgazgatási hatóságnak, esetről esetre azonnal tudomására hozzák.

28. Ugyanazon minisztérium 22,027. szám alatt tudatja, hogy a „Dejepis vřepbecny a zolastnyi Uhorszka svetsky a nabořensky“ című, hamisításokat tartalmazó s a magyar államegység eszméje ellen izgató tankönyv, az iskolai használatból kitiltatott.

Mind ezen miniszteri intézvények már szuperintendensi hivatalunk által körözve lévén: köztudomásul szolgálnak.

29. A dunántúli ev. ref. egyházkerület mult 1875-ik évi szeptember 14., 15-ik napjain Székesfehérváron;

a tiszai ágostai hitvallásu egyházkerület 1875-ik évi augusztus 17., 18-án Kassán;

a dunáninneri ág. hitvallásu egyházkerület 1875-ik évi szeptember 15., 16-án Nagyszombatban;

a dunántúli ág. hitv. egyházkerület 1875. augusztus 17-ik s következő napjain Kőszegen;

a bányai ág. hitv. egyházkerület 1875. november 5-én Budapesten;

a békés-bánáti helv. hitv. egyházmegye 1875. május 11-ik s következő napjain Vésztőn, s ugyanazon év október 27—28-ik napjain Gyulán tartott közgyűléseik jegyzőkönyveit; valamint az erdélyi ref. anyaszentegyháznak 1876-ik évre szóló névkönyvét az illető szuperintendens és esperes urak egyházkerületünknek megküldvén:

szives köszönettel fogadtattak s a testvériség föntartása szempontjából, viszonzásul egyházkerületi gyűléseink jegyző- és névkönyvei a tisztelt egyházkerületeknek szintén folytonosan megküldetni határozattak.

30. Az egyházmegyékből a mult 1875-ik évről következő lelkészi és tanítói halálzáások jelentettek be:

a) *Alsözemplénből: Molnár Pál királyhelmeci, Abaházy Endre kaki és Szekeres János luci lelkészek. Szekeres Mihály ondi tanító.*

b) *Gömörből: Soós Miklós hamvai, Szabon János jánosii, Lengyel József uzapanyiti, Ágoston Sándor szalóci lelkészek. Sebők Imre horkai, Nagy Pál nyugalomba lépett tanítók.*

- c) *Abaujból: Ujj György* selyebi, *Kérészy Mihály* alsó-vadászi nyugalmazott lelkészek. Idősb *Szabó József*, volt nagy-szalánci tanító.
- d) *Alsóborsodból: Mitley Károly* miskolci lelkész s egyházkerületi aljegyző és dékán.
- e) *Felsőborsodból: Szabó Sámuel* f.-barcikai lelkész és *Kovács Sámuel* f.-barcikai tanító.

Öszinte fájdalmát fejezi ki egyházkerületünk az egyházi élet és nevelés terén érdemesült hű munkások elhunytá fölött, s midőn e fájdalmának jegyzőkönyvében is kifejezést kíván adni, óhajtja, hogy vajha a gondviselés az általuk elhagyott munkatéren, az ő kidőltök által okozott hiányt mielőbb kárpótolná. Áldás és béke lengjen hamvaik fölött!

31. Ugyancsak az egyházmegyéből következő lelkészi és tanítói változások és elhelyezések jelentettek be:

I. Abaujban:

- a) *Balázs József* csenyétei volt kisegítő tanító, vizsgatétel után, ugyanott rendes;
- b) *Gergely István* fuló-kércsi kisegítő, vizsgatétel után, ugyanott rendes;
- c) *Hegedűs Dániel* g.-bogdányi kisegítő, vizsgatétel után ugyanott rendes;
- d) *Kecskeméthy Gábor* csobádi kisegítő, vizsgálat után ugyanott rendes;
- e) *Köhler Endre* szesztai tanító, vizsga után ugyanott rendes;
- f) *Lakatos Sándor* p.-szinyei kisegítő, vizsga után ugyanott rendes;
- g) *Rácz Barna* nagy-idaei kisegítő, vizsga után ugyanott rendes;
- h) *Tóth József* abaujvári tanító, vizsgatétel után ugyanott rendes tanítókul véglegesen megerősítettek. Továbbá:
- i) *Menyhért János* Vilyből Alpárra rendes;
- k) *Török Sámuel* Kupárol Vilyba kisegítő;
- l) *Szoboszlay József* Alpárról Felső-Csájba rendes;
- m) *Kozma Pál* Kupárol még mult évben Rásonyba rendes;
- n) *Kopcsó Mihály* Vágásról Kupára rendes;
- o) *Szendrey István* Lánccról Devecserbe rendes;
- p) *Kántor József* Lánccra kisegítő tanítók gyanánt berendeltettek, illetőleg megerősítettek.

II. Gömörben:

- a) A *gömör-szárósi* egyházba: *Csabay Pál* szuhafői lelkész;
- b) A *szuhafői* egyházba: *Batta György* simonii segédlelkész;
- c) A *sajókészi* egyházba: *Komjáthy István* hanvai segédlelkész rendes lelkészekül;
- d) A *zádorházi* egyházba: *Kasza József* volt berzétei;
- e) A *berzétei* egyházba: *Várady Pál* volt körösi;
- f) A *körösi* leányegyházba: *Csabay József* volt serkei ideiglenes;
- g) A *serkei* egyházba: *Csorba Endre* volt pálfalvai;
- h) A *pálfalvi* egyházba: *Szemes Sámuel* volt pokorágyi;
- i) Az *alsó-falusi* leányegyházba: *Sonkoly József* volt pelsüci fi;
- k) A *mihályfalvai* leányegyházba: *Göböz Ferenc* ott működött helyettes és
- l) A *recskei* egyházba: *Székely Bertalan* rendes tanítókul behelyeztettek.

III. Felsőborsodban:

- a) *Atányi István* volt rásonyi tanító, Abaujból a hangácsi egyházba;
- b) *Szendrey József* sárospataki államképezdei végzett ifju pedig a vámosi egyházba vitettek tanítókul.

IV. Alsózemlénben.

- a) A *karádi* halál által megürült lelkészi állomásra Buda János volt semlyéni;
- b) *Semlyéni* lelkészsze Keresztury József volt bacskai lelkész;
- c) *Bacskai* lelkészsze Verebélyi József karádi helyettes lelkész választattak.
- d) *Lucra Fábrián Imre* ideiglenes tanító helyébe Bagossy Sámuel, eddigi ondi ideiglenes tanító,
- e) *Ondra Főzö Péter*, eddigi harkányi tanító;
- f) *Harkányba* Nagy András segédlelkész tanító alkalmaztattak.

V. Alsóborsodban:

- a) Az *aranyosi* halál által megürült lelkészi állomásra Nyilas Alajos m.-csáthi helyettes lelkész;
- b) A *tiszanánai* halál által megüresedett lelkészi állomásra Komjáthy Ferenc dorogmai lelkész;
- c) *Dorogmára* Szabó Károly miskolci segédlelkész;
- d) A *valki* halál által megürült egyházba Ágoston Sándor sályi lelkész;
- e) *Sályba* Édes Ábrahám bábai lelkész;
- f) *Bábara* Asztalos Ferenc hevesi lelkész;
- g) A *miskolci* halál által megürült lelkészi állomásra Gyöngyössy Sámuel nagy-kállói lelkész választattak s helyeztettek be.

Tudomásul vétetett.

32. Az alsóborsodi egyházmegye folyó évi ápril 19—20-ik napjain T.-Tarjában tartott közgyűlése jegyzőkönyve 22. száma alatt az igazság elvével nem találván összeegyeztethetőnek, hogy valaki jogokat gyakoroljon, midőn kötelességét nem teljesíti, azon indítványt terjeszti föl egyházkerületünk elé, hogy mondatnék ki s emeltetnék törvénynyé, hogy azon egyháztagok, kik egyházbéri tartozásaikkal három évre hátralékban vannak, a lelkészek, tanítók, egyházmegyei és kerületi tisztviselők választásánál, a választói jogból kizáratnak.

Ezen indítvány egészben elfogadtatik s törvényerőre emeltetvén, annak alkalmazása az egyházmegyéknek utasításul adatik.

33. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 23. száma alatt rendes anyakönyvek vezetése mellett, felsőbb rendeletnél fogva, még egy, ugynevezett *katonai anyakönyv* kötelezett vezetése ellen szólal föl.

Amennyiben a nagyméltóságú magyar kir. vallás- és közoktatási minisztérium által velünk közlött anyakönyvi kivonati minta nem egyezik meg a nálunk törvényesen használt anyakönyvek szerkesztésével s úgy az némileg a lelkészi eljárás hitelességét is

rontja; de mert ezen anyakönyvi mintába bevezettetni kívánt adatoknak nem is lehet kellő bizonyossággal végére járni: megbizatik szuperintendens ur, az illető minisztériumot fölratilag fölkérni az iránt, hogy ezen a mi rendes anyakönyveinkkel meg nem egyező és így a lelkészi eljárásnál a hitelesség kellékeinek meg sem felelő külön katonai anyakönyvek vezetésétől a lelkészeket fölmenteni méltóztassék.

34. Ugyanazon egyházmegyéből a folyó évi nyári pataki közgyűlésre képviselőkül Prágay Lajos, Szathmáry Király Pál, Vattay Sándor papi, báró Vay Béla és Lengyel Sámuel világi tanácsbírák nevezettek ki.

Tudomásul vétetik.

35. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből fölterjeszti, miszerint a hevesi egyház, az ott legutóbb történt papválasztás alkalmával, harmadik helyen üresedésbe jött lelkészi hivatalra, az esperesi szabályszerű engedély s az 1865. évi tavaszi egyházkerületi gyűlés 18. szám alatti határozatának lelkészválasztást szabályozó 4-ik szakasza ellenére, az alsózempléni egyházmegyébe kebelezett bereckii egyház lelkészét, Nagy Károlyt választotta meg; mely választást, mint fennálló törvényes gyakorlatunkkal merőben ellenkezőt, nevezett egyházmegye meg nem erősítvén, mint ilyet, érvénytelennek nyilvánítja s választó egyház kérelme folytán hivatalból fölterjeszti.

Az alsóborsodi egyházmegyének ezen papválasztásra vonatkozó határozata, fennálló törvényeink értelmében helybenhagyatik; a beterjesztett ügyiratok azonban, formahiány miatt, visszaküldetvén, azon világos kikötéssel utasítatik nevezett egyház új választásra, hogy miután jelenben haláleset nem forog fenn, a gyakorlatban lévő választási törvény megtartása mellett csakis az alsóborsodi egyházmegye területén működő rendes és segédlelkészek közül választhat papot; és a választási szabály ide vonatkozó pontjának eként lett magyarázata sinormértékül fog szolgálni; jövőre az ehez hasonló eseteknél kimondván egyházkerületünk, hogy ily esetekben segédlelkész is csak az egyházmegye területén szolgáló segédlelkészek közül leendő lelkészszé választható.

36. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlésből pártolólág terjeszti föl Papp Mihály tiszánai helyettes lelkész azon kérelmét, hogy az általa a szükösök pénztárába befizetni kötelezett 600 frt., tekintve az árviz által szenvedett kárait, 400 frtra szállíttassék le.

Folyamodó kérelmének elfogadható indoka nem lévén, hely nem adatik s nevezett helyettes lelkész a megszabott illeték befizetésére utasítatik.

37. Az abauji egyházmegyéből a péderi egyház gondnoka s az illető lelkész Bojtár Sámuel előterjesztik, miszerint Abauj- és Borsodmegye tanfelügyelője által hivatalosan meginttettek az iránt, hogy ha felekezeti iskolájukat törvényszabta kellékekkel el nem látják, rövid időn történő másod- s fél év elteltével harmadszori megintés, ezt követő bezáratás s községi iskolává szervezés mondatik ki reájuk nézve. Nevezett egyház azonban képtelennek érezvén magát felekezeti iskolájának a törvényes kellékekkel megfelelő módon szervezésére s annak fentartására: kénytelennek érzi magát, iskolájára nézve, a magyar királyi kormány rendelkezése alá bocsátani; azon föltétel alatt azonban, hogy a tanító mindenkor ref. vallásu legyen, ki a templomi s temetési énekléseket s egyéb az isteniszteletre tartozó köteleességeket egyházunk hitelvei szerint végezhesse, mely elhatározásukra az egyházkerület jóváhagyását kéri.

be, az, a pénzügyi bizottságnak, megbirálás végett, határozatilag ki is adatott; de miután ezen pénzügyi bizottság, ezen tervezet iránt, véleményes jelentését ekkoráig sem terjesztette föl tárgyalás végett az egyházkerület elé: kéri ennek a pénzügyi bizottságnál leendő megsürgettetését.

Az érintett tervezet a megbízott egyházkerületi pénzügyi bizottságnak, megbirálás végett, ujlag figyelmébe ajánltatik; véleményes jelentése a legközelebbi nyári, vagy ha addig pénzügyi bizottsági jelentés nem tartatnék, folyó évi őszi közgyűlésünkre mulhatlanul bevértván.

49. Az alsözempléni egyházmegye folyó évi március 29. és 30-ik napjain Sárospatakon tartott közgyűlése 29-ik száma alatt azon indítványát terjeszti fel, hogy a sárospataki főiskola tanügyi állapotáról, évenként nyilvánosságra bocsátatni szokott, közigazgatói kinyomatott jelentésekhez hasonlóan, ugyanazon főiskola nem kevésbé fontos s ugy egyházainkat, mint az egyes hiveket közelről érdeklő anyagi állapotáról is, ugyanoly módon, vagy az egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyveiben tétessék évről évre kimerítő jelentés.

A kívánt értesítés jövőre, miként az egyházkerület, ugy a főiskola anyagi ügyei állásáról is, egyházkerületi jegyzőkönyveinkben leendő közölve.

50. Ugyanazon egyházmegye Sárospatakon azon gyűlése jegyzőkönyve 28-ik száma alatt indítványozza, hogy az egyházkerületi papi özvegy-árvtár kézen forgó alapszabályai régibb kiadásuk lévén, minthogy a mai sok tekintetben változott viszonyokhoz képest, akár a díjakat kiosztó hivatalos közegeknek, akár a jótéteményt élvező gyámolítottaknak, mindenben világos, utbaigazító szabályokul szolgálhatnának: azok ujból s a jelen viszonyokhoz alkalmazott modorban s kellő példánymennyiségben nyomtatnának ki.

Az indítvány közhelyesléssel találkozáván: a szabályok kinyomatása elrendeltetett.

51. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből tudatja, hogy a csobaji egyháztanács azon kötelezvényt, melynek kiállítása egyházkerületünk őszi közgyűlésének 59-ik szám alatti határozatával meghagyatott, még most sem állította ki; továbbá, hogy ennek kiállítására szigoruan, beperléssel való fenyegetéssel utasította az egyháztanácsot.

Tudomásul vétetik, s az alsözempléni egyházmegyének ujlag meghagyatik, hogy ezen ügy befejezéséről tegyen egyházkerületünknek jelentést.

52. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 4. száma alatt, érdemleges elintézés nélkül, fölterjeszti a királyhalmeci volt lelkész Molnár Pál özvegye, Nagy Emilia és a királyhalmeci egyház között fölmerült vitás ügyet, mely abból származott, hogy a tagosításkor a lelkészi hivatal díjazására adományozott erdőterület eladási árából, a lelkész által elköltött s kötvényileg elismert összeget, a lelkésznek egyéb hagyatéka nem lévén, az özvegy kegyéve jövedelméből akarja bevenni s ezen adósság fedezésére ezen kegyévi díjat lefoglaltatni. Ez ügyben az egyházmegye a követendő elvre nézve utasítást kér.

Ezen vitás ügy az egyházmegye, mint első foku bíróság által elintézve nem lévén, a fölterjesztő egyházmegyéhez visszaküldetik, elvül azonban kimondatik, hogy a lelkésznőt illető özvegyi év jövedelme a lelkész adósságáért le nem foglalható, mert magánjogi törvények szerint bárki adósságáért örökösei csak örökségük erejéig

felelősek s ugy az adósságokért a hagyaték szavatol; a lelkész nejét férje halála után illető özvegyi kegyév pedig a férj hagyatékához nem tartozik, hanem az, mint neve is mutatja, egyenesen az özvegy nőnek, vagy árva gyermekeknek kegyelemből, az özvegység s árvaság enyhítésére, némi nyugdíj gyanánt adatik, mit mutat azon körülmény is, hogy ha ez a férj hagyatékához vonható volna, akkor özvegy nem létében is a lelkész örökösei kapnák e javadalmat, mi pedig törvényeinkkel ellenkezik. Ha már most ezen özvegyi kegyév jövedelme a lelkész hagyatékához nem tartozik, a fennebbi elv szerint a lelkész adósságáért le sem foglalható és pedig annyival kevésbé, mivel a kegydíjak, az 1868. LIV. törvénycikk 398. §-a értelmében, a végrehajtás alól különben is kivétnak.

53. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 31. száma alatt az egyházkerületi számvevőszék leendő képviselőjével Tóth Lajos sajó-hidvégi lelkészt bizván meg: tudomásul vétetik.

54. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 25. száma alatt a szadai egyház alapítványi tőkepénzének földbirtok vásárlásba befektetését tárgyazó kérvényét pártolólág terjeszti föl jóváhagyás végett.

Nevezett egyház kívánsága a bennfoglalt indokoknál fogva teljesítettik s a birtokvásárlás jóváhagyatik.

55. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 37. szám alatti határozata értelmében a golopi egyházban létrejött adásvevési szerződést, megerősítés s a kötvény keltének kitöltése végett fölterjesztvén:

az megerősítettik, utasítatván az egyház, hogy a kötvény keltét saját belátása szerint töltse ki.

56. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 46. száma alatt fölterjesztvén kivonatilag tanképesítő bizottsága által folyó évi március 27—28. napjain Sárospatakon tartott vizsgálatról szóló jelentését.

Tudomásul vétel mellett, egyházkerületi levéltárunkba letétetni határozottatott.

57. A felsőborsodi egyházmegye folyó évi ápril 5., 6-ik napjain Kondón tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 30. száma alatt jelenti a folyó évi pataki nyári közgyűlésre az elnökökön kívül: Fekete József és Szakal László tanácsbíráknak, ez utóbbiaknak a lelkészi vizsgákra is képviselőül kineveztetését.

Tudomásul vétetik.

58. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből fölterjeszti, hogy a sajó-szentpéteri s 1875-ik évre eső papi féljövedelem egyházkerületünk 1875. évi tavaszi gyűléséből, 41-ik szám alatt kelt határozat értelmében, a szükölködők felsegélésére alapított pénztárt illetvén: a lelkészi jövedelmet kiszámította s annak 803 frtban megállapított felerésze befizetésére a lelkészt utasította.

Ezzel kapcsolatban tanácskozás alá vétetett a szentpéteri egyház azon kérvénye, melyben lelkésze által az említett pénztárba befizetendő összeget, vagy legalább annak egy részét, egyházuknak ajándékoztatni kérik; indokolván kérelmüket azzal, hogy egyházukban a tanítói lakok

egészen és pedig sürgősen újból építendők, mivel azok már teljesen lakhatatlanok, templomuk új tetővel látandó el; mely építkezéseket egyházuk anyagi helyzete meg nem bírja s a hivek buzgósága sem vehető ez idő szerint nagyobb mértékben igénybe, mennyiben múlt év folytán is 1000 frt. lett építkezési célra a hivekre kivette s általuk befizetve.

Az egyházmegye jelentése tudomásul vétetik. Továbbá méltányoltván a szentpéteri egyház kérvényében előadott indokok: a lelkész által a szükséges pénztárába befizetendő 803 frtból 300 frt. a szentpéteri egyháznak, egyedül az általa megjelölt építkezésekre oda engedtetik, a fölmaradó 503 frt. mielőbbi befizetésére pedig a lelkész utasítatik.

59. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből múlt évi tavaszi gyűlésünk 90-ik számú határozata folytán fölterjeszti a sajó-kazai egyház és Szűcs Ábrahám nyugalmazott lelkész között fenforgó vitás ügy végbefejezését feltüntető szerződést.

Egyházkerületünk örömmel veszi tudomásul, hogy ezen több éven keresztül fenforgó vitás ügy egyezségileg végképen eldöntetett s az eredetiben beterjesztett szerződést levéltárba tétetni határozza.

60. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 20-ik száma alatt kelt határozatában annak kieszközlését kéri, hogy a hadsereghez tartozó egyének névsora a lelkészekkel közöltessék, mivel csak így vezethetik azok pontosan a katonai anyakönyveket; valamint, hogy ezen anyakönyvekhez szükséges rovatos ivenk nyomtatassanak.

A katonai anyakönyvek, kötelezett, külön vezetése ügyében már jelen jegyzőkönyv fennebbi 33-ik száma alatt a nagyméltóságu magyar királyi minisztérium megkéretni határozott az iránt, hogy ezen kötelezettség alól a lelkészek mentesenek föl; azonban, ha ez sikertelen leendne, azon esetben az iránt is meg fog kéretni az illető minisztérium, hogy a kívánt katonai névsor, az illető lelkészekkel, az anyakönyv pontosabb vezetése szempontjából, közöltessék, valamint hogy az e célra szükséges rovatos ivenk kiállításáról s kiosztásáról is kellő intézkedés tétessék.

61. Ugyanazon egyházmegye a boldogemlékü báró Eötvös József emlékének megörökítése végett országosan fölállítandó „Eötvös alap“-ra, saját pénztárából, egyszer-mindenkorra 10 frtot utalványozott.

Köszönettel vétetik tudomásul.

62. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 35. száma alatt hozott határozatával megerősítését kéri azon csereügyletnek, mely a damaki egyház és Veress János s társai között létre jött, a mely szerint Veress János és társai a damaki egyház által építendő új iskola talajául kenderföldük egy részét engedik át, az iskolai századrészből kihalasztandó területért.

Ezen csereügylet megerősítetik ugyan, azonban a felsőborsodi egyházmegye egyszersmind utasítatik, hogy az írásba foglalandó szerződést felülvizsgálat s a megerősítési záradékkal leendő ellátás céljából annak idején terjeszse föl.

63. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből 42. szám alatt kelt határozattal azt kéri, hogy az 1875-ik évi tavaszi gyűlésünk jegyzőkönyvébe toll, vagy nyomtatási hibából becsuszott

azon tévedés, hogy a kondói egyházban a „Solti“ család 15 hold földet adományozott az egyháznak, miután ezen kegyadományt a Somoskői Sütő család tette, kiigazították.

Az érintett toll- vagy nyomda-hibából eredett tévedés az 1875. évi tavaszi közgyűlésünkről fölvett jegyzőkönyvben ezennel kiigazították.

64. Ugyanazon egyházmegye, az irodalmi kör által kiadandó dolgozatok elárusítása céljából, bizományosul Farkas József szentpéteri leánytanítót jelöli ki.

Tudomásul vétetik s erről a főiskolai igazgatóság értesítendő.

65. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 34. száma alatt fölterjeszti a felső-barcikai egyházban a Szücs-család és Kovács Sámuel között bizonyos templomi szék használata fölött fölmerült vitásügyben kelt határozatát, valamint ezen határozat ellen a Szücs-család részéről beadott felebbezését.

Ezen ügy a felsőborsodi egyházmegyéhez oly utasítással küldetik vissza, hogy a felek között a barátságos egyességet még egyszer kísértse meg s igyekezzék ezen ügyet barátságos uton dönteni el.

66. A gömöri egyházmegye megerősítettetni kéri folyó évi ápril hó 19., 20-ik napjain tartott közgyűlésében kelt azon határozatát, melyszerint a szuhafői egyház tulajdonához tartozó 113. számú beltelek eladását az egyháznak megengedte.

Az eladás megerősítettetik ugyan, azonban az egyházmegye utasittatik, hogy a a kötendő szerződést, megerősítési záradékkal leendő ellátás végett, annak idejében terjeszse föl.

67. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből jelenti, hogy a zsípi egyház módosított s megerősítés végett 3 hiteles példányban kiállított és ide felterjesztett papi díjlevelet oly záradékkal erősíté meg, hogy a papi földek adóját, legalább a tagosítás előtt birt papi földek árnyában, országos és egyházi törvényeink értelmében, az egyház fizesse.

Az egyházmegye által 3 példányban ide terjesztett s a jelzett záradékkal ellátott díjlevél megerősítettvén: egy példánya az illető egyházmegye levéltára részére, másik példánya az illető egyháznak használat végett megküldetni, a harmadik példány pedig az egyházkerületi levéltárba letétetni határozatott.

68. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből jelentvén, hogy Szentpétery Sámuel az egyházkerületi népiskolai választmányi tagságról lemondván, helyére, ezen egyházmegye részéről, Nagy Pál tanácsbíró választatott meg.

Szentpétery Sámuelnek, mint általában egyházi közügyeink körül, ugy ezen egyházkerületi népiskolai választmányban is tanusított buzgó közreműködéseért elismerés és köszönet nyilvánítottván: helyébe Nagy Pálnak választmányi taggá választatása tudomásul vétetik.

69. A tornai egyházmegye folyó évi ápril 19-én tartott közgyűléséből 1. szám alatt kelt határozatával tudatja, hogy egyházmegyei főjegyzővé Kapossy György lelkész választatott meg.

Tudomásul vétetik.

70. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlésében 48. szám alatt kelt határozatával tudatja, hogy Geröcz Lajos tornai segédlelkész állomását minden hir nélkül elhagyta, s tőle az exmissiót visszavétetni kéri.

Állomását hir nélkül elhagyott Geröcz Lajos segédlelkésztől az exmissió visszavétetni határozatván, annak eszközlésével a tornai esperes bizatik meg.

71. Az ungi egyházmegye 1876. február 8—9. napjain tartott közgyűlése 5. szám alatti határozatával kérdést intéz a főiskola és nevezett egyházmegye közötti osztály alkalmával osztatlanul maradt Mezösy-féle 5000 frtos követelés mibenlétéről.

72. Valamint a 13. szám alatti határozatában a Rhedey-féle tartozás tisztába hozatalát is ujlag sürgeti.

Főiskolai igazgatóság utasittatik, hogy mindkét ügyben adja meg a kellő felvilágosítást az ungi egyházmegyének.

73. Ugyanazon egyházmegye tudatja, hogy a tanítói körök elnökei fognak vállalkozni az irodalmi kör által kiadandó könyvek elárusítására.

Ezen és a felsőborsodi egyházmegyén kívül a többi egyházmegyéből jelentés nem érkezett.

Az ungi egyházmegye elnöksége a tanítói körök megnevezésére, a többi egyházmegyék elnökei pedig oda utasittatnak, hogy ily bizományosokul alkalmazandó tanítókat azonnal jelöljenek ki s arról a főiskolai igazgatóságot közvetlenül értesítsék.

74. A felsőzempléni egyházmegye tudomásul vétel végett beterjeszti a Mikovszky János görög katolikus lelkész ellen, hirdetés nélküli esketés által elkövetett törvénysértés miatt hozott marasztaló ítéletet.

Tudomásul vétetik s levéltárba tétetni határoztatik.

75. Olvastatott az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyve, melynek utolsó pontjában azon indítvány tétetik, hogy az egyházkerület követeléseinek behajtása körül fáradozó segédügyészek részére jutalmul e folyó évben 50 frt. utalványoztassék.

Az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyvében foglaltak tudomásul vétetnek, az előterjesztett indítvány pedig elfogadtatik és szuperintendens ur fölkéretik, hogy jelölje ki azon segédügyészeket, kik ezen jutalomban részesítendőek lesznek s azoknak részére a megjelölt összeget utalványozza.

76. Olvastatott az egyházkerületi számvevőszék folyó évi ápril 25—26-ik napjain tartott üléséből fölterjesztett azon javaslata, hogy amennyiben tapasztalat szerint, az egyházkerületi tőkepénzek után, általában minden pénztárainknál tetemes kamathátralékok mutatkoznak, több tőkék évek óta per alatt vannak, melyeknek lassu előmenetele az egyházkerületre nézve felette hátrányos, s melyeknek okát abban látja, hogy az egyházkerületi ügyész ur, részint előhaladott kora, részint az ügyek tulhalmozottsága miatt, azoknak erélyes vitelére egymagában nem elégséges. E végre alkalmaztatnék még egy segédügyész, ki a reá bizandó ügyekben, saját felelősségére, önállóan működjék s eljárásáról a számvevőszéknek, illetőleg az egyházkerületi gyűlésnek jelentést tenni tartozzék, s ki ebbeli fáradságáért az egyházkerulettől évenként 100 frttal jutalmaztatnék.

Egyházkerületünk belátván egy ily segédügyész alkalmazásának szükségét: megbizatik szuperintendens ur, hogy e hivatalra, még e gyűlés folyama alatt, alkalmas egyéneket hozzon javaslatba.

77. A fennebbi 76-ik szám alatt az egyházkerületi segédügyészségre, még jelen gyűlés folyama alatt, alkalmas egyéniségeket ajánlatba hozni szuperintendens ur bizatván meg:

E hivatalra az általa ajánlott két egyén közül, 100 frt. tiszteletdíj mellett, közgyűlésileg Bizony Ákos miskolci ügyvéd választotta meg, ki is az iránt jegyzőkönyvileg értesítettetni határozottatott.

78. Az egyházkerületi lelkészvizsgáló bizottság jelenti, hogy folyó évi január hó 28-án Sárospatakon Bogárdy Dániel, Ardey Pál és Várady Bálint a bekebelezési vizsgát kellő sikerrel kiállották.

Tudomásul vétetik.

79. Olvastatott a sárospataki főgimnáziumi tanári kar folyó évi április hó 25-ik napján tartott ülése jegyzőkönyvének kivonatilag felterjesztett néhány pontja; jelesen:

a) A 2-ik pont, melyszerint megemlítettén azon körülmény, hogy a pelsőci őszi gyűlés jegyzőkönyve 79-ik pontja alatt a főiskolai tornaügyre vonatkozó határozat érvényesítve és életbeléptetve nincs; így a tornaügyben mind ez ideig semmi javulás nem tapasztalható: kéri nevezett tanári kar, hogy míg a tornacsarnok a hivatolt határozat értelmében fölépülhetne, jelöltesék ki a mostaninál egy célszerűbb nyári tornahelyiséget s ez szereltesse föl úgy, a mint azt az oktatás igényei megkívánják.

Az érintett tornacsarnok helyiségeül ujlag legalkalmasabbnak tapasztaltatván, a főiskola kertje melletti azon tér, hol az eddig is felállítva volt s hol a fölépítendő tornacsarnok által, a nyári gyakorlatok alkalmával is eléggé fedezve leendnek a gyakorlók a légáramlat ellen: mindamellett is megbizatnak Kovács Károly és Bernáth Elemér urak, hogy ezen helyiséget vizsgálják meg s a főiskolai orvossal egyetértve adjanak be véleményt annak célszerűsége vagy célszerűtlenségéről s amennyiben ezen építkezés tetemes pénzáldozatot igényel s egyházkerületünk e célra, a főiskola tőkének megcsonkításával nem áldozhat: ajánlja a főiskolai előjárásnak, hogy a behajtatlan kamatok behajtására minden lehető törvényes lépéseket kövessen el s ezen majdan behajtott kamatokat fordítsa a szükséges tornacsarnok építésére.

b) A 4-ik pontban: a gimnáziumi tanári kar azon indokból, hogy a sárospataki főgimnáziumban fenálló tanrendszer az összes hazai gimnáziumok tanrendszerétől lényegesen különbözik s így azoktól sok részben elszigetelten áll; minek következménye az, hogy gimnáziumunk felsőbb osztályaiba más intézetek növendékei nem minden nehézség nélkül léphetnek át: az egyöntetűség szempontjából arra kéri az egyházkerületet, hogy bizza meg a gimnáziumi tanári kart egy javaslat előterjesztésére, a melynek alapján lehetne tanrendszerünkkel, a többi hazai gimnáziumokéhoz való közeledést már a következő iskolai évben megkezdeni.

Az előterjesztést tevő gimnáziumi tanári kar megbizatik, hogy ez ügyben, legközelebbi nyári közgyűlésünkre, kimerítő javaslatot terjesszen fel.

c) Az 5-ik pontban: a gimnáziumi tanári kar a gimnáziumhoz eddigelé csatolva volt elemi osztály fentartását s annak az eddigi gyakorlat szerint évenként változó tanítók általi vezetését célszerűtlennek tapasztalván: ajánlja, hogy ezen osztály vagy állandó tanítóra bizassék, vagy ha célszerűbbnek láttatnék, szüntesse azt meg az egyházkerület s mondja ki, hogy azon növendékek, kik a fölvételi vizsgálaton nem képesek fölmutatni azon előismereteket, melyekre a gimnáziumba lépni kívánó növendékeknek, a sikeres haladás szempontjából, szükségök van, azok elsajátítása végett a városi iskolába utasittatnak.

E javaslat, a főiskola anyagi és szellemi ügyeinek újabb rendezése végett, kiküldött bizottságok működési körébe tartozván: elintézése, a munkálat beadásáig, a legközelebbi pataki nyári közgyűlés idejére tétetik át.

80. Elnök szuperintendens ur jelenti, hogy főiskolai jogigazgatónk Kun Dániel halálával, az általa intézett főiskolai pénzügyeknél tetemes, mintegy 21,000 frt. hiánylat mutatkozott, mely hiánylat azonban ideje korán észleltetvén: a főiskola minden nagyobb vesztesége nélkül ki lett egyenlítve az által, hogy főiskolánk azon összegért, melylyel javára Kun Dániel adós maradt, megvásárolta még nevezettnek életében Sárospatakon fekvő összes ingatlan vagyont, mely már a főiskola birtokába át is adatott és a hiánylatot fedezi.

Ezen jelentéssel kapcsolatban olvastatott a főiskola gazdasági választmányának 1876. március 31-én kelt jegyzőkönyve, melyben jelenti említett gazdasági választmány, hogy ezen megvásárolt és a főiskola tulajdonába átment birtoknak Kun Dánielné, született Láczy Erzsébet örökösei tulajdonát képező ingatlantól való elkülönítése nélkülözhetlen lévén: ezen elkülönítés oly módon történt meg, hogy nevezett örökösökkel megosztóván, ezek a sárospataki felső határban fekvő földeket, szőlőket és házakat, hozzátartozó regale és legeltetési joggal, kapják osztályrészük gyanánt, míg a főiskola ezért az alsó határban levő 554 holdnyi taggal kárpótoltatik, mely egyeség a kiskoru Kun örökösök részéről már gyámhatóságilag jóváhagyatott.

Ugyancsak fennebb nevezett gazdasági választmány 1876. ápril 2-án fölvett jegyzőkönyvében jelenti, hogy ezen tagbirtok jelen körülmények között legcélrányosabban úgy lévén hasznosítható, ha az haszonbérbe adatik, ennek eszközlését pedig a már megindult mezei munka teszi égetővé: az említett birtokot, jóváhagyás föltétele mellett, ifju Katona Zsigmondnak haszonbérbe adta és beterjeszti, jóváhagyás végett, az erről kiállított s a haszonbéri föltételeket magában foglaló szerződést.

Méltó megütközéssel veszi tudomásul egyházkerületünk szuperintendens ur által előterjesztett ezen sajnós eseményt, a helyzet nyomása alatt azonban belenyugszik, hogy a jelen differenciák Kun Dániel ingatlan birtokai megszerzése által egyenlítettessenek ki és szuperintendensi hivatalnak ez iránybani eljárását helyesli és megerősíti.

Helyesli továbbá gazdasági választmánynak az ekként megvásárolt ingatlan birtok elkülönítésére vonatkozó s már Kun Dánielné kiskoru örökösei részéről árvaszékileg is megerősített intézkedését, s azt maga részéről is helybenhagyja.

A mi azonban a haszonbérbe adást illeti, bár belátja egyházkerületünk, hogy ezen birtok csak úgy értékesíthető, ha rögtön haszonbérbe adatik s nem is kívánja ezt közárverésen adni haszonbérbe, mindazáltal a felmutatott szerződés a főiskolára nézve igen terhes föltételeket foglalván magában, azt csak azon kikötés mellett

erősítheti meg, hogy ezen bérlet, ha netalán a birtok a bérleti idő tartama alatt bármikor eladó lenne, az eladás eszközlésében akadályt ne képezzen; hanem eladás esetében ezen bérlet minden kárpótlás nélkül, félévi felmondás mellett, bármikor megszüntethető legyen.

81. Schweiger testvérek, a sárospataki főiskolát illető istvánházi puszta haszonbérlői, az iránt kérvényeznek, hogy miután a folyó évben a Tisza árja az általuk bérelt ingatlan birtok legnagyobb részét elöntötte, úgy hogy közel 1300 hold van víz alatt, ezen 1300 hold haszonbérének megfelelő összeg 7930 frt. engedjék el a haszonbérből és egyszersmind kijelentik, hogy jövőre ezen haszonbérletet csak tetemes bérleszállítás mellett fogják megtartani.

Ezen ügyben érdemlegesen csak úgy határozhatván egyházkerületünk, ha az előadott indokok mibenléte felől magának alapos meggyőződést szerez, de továbbá az istvánházi puszta megvizsgálása azért is szükséges, hogy annak jövőre leendő haszonbérbe adása iránt egyházkerületünk tájékozva legyen; ennél fogva Sturmán György és Bódogh Károly urak kiküldetnek az istvánházi puszta megvizsgálására, utasítatván, hogy egyrészt a kérvényben előadottak valódisága felől, másrészt az említett pusztának jövőre leendő haszonbérbe adása iránt, jövő nyári közgyűlésünkre véleményes jelentést adjanak be. Végre, hogy a víz lecsapolás és a gát helyreállítása céljából, Szontagh Ferenc kezdeményezése folytán, a szomszéd birtokokkal megtartandó értekezleten egyházkerületünket képviseljék.

Egyébiránt bérlők figyelmeztetnek, hogy addig is, míg egyházkerületünk kérelmük érdemében határozna, a haszonbért a kellő időre pontosan fizessék be.

82. Főiskolai gazdasági választmány beterjeszti a *főiskola közpénztárának* 1876-ik évre szóló költség előirányzatát, melyben bevételül összesen 56,563 frt. 48 kr., kiadásul 61,713 frt. 2 kr. van előirányozva s így 5149 frt. 54 kr. hiány mutatkozik.

Ezen költségvetési tervezet a főiskola gazdasági ügyei megvizsgálása s javaslat adás végett ezen gyűlésből kiküldött bizottságnak azon utasítással adatik ki, hogy ezt beható vizsgálat tárgyává téve, igyekezzenek a bevételt a kiadással összehangzatba hozni, s amennyiben mégis hiány mutatkoznék, annak fedezésére a Teleky-, Szentés-, Szeremley-féle alapítványokat ezennel folyóvá tévén, lehető más módok igénybe vételével is javaslatot adjon.

83. Olvastatott a főiskolai gazdasági választmánynak a *györgytallói* birtokra és az ezt haszonbérlő Fráter Sándorral tett számadásra vonatkozó jelentést magában foglaló jegyzőkönyve, melyből az tűnik ki, hogy ezen $762 \frac{62}{100}$ hold helyett kiadott birtok most már összesen $2979 \frac{79}{100}$ holdat tesz, melyben a Molnár István-féle birtok $31 \frac{60}{100}$ holddal szerepel.

Ezen birtokért, melynek térképe és földkönyve hitelesítettvén, a főiskola birtokába átadatott, Fráter Sándor haszonbérlő köteles a szerződés értelmében 1874—1879-ig évenként 4396 frt. 36 krt.; 1880—1885-ig pedig évenként 6651 frt. 8 krt. fizetni s az épületeket tűz ellen biztosítani, a mi jelenleg 180 frt. kiadás. Az ártéri költségeket is tartozik fizetni, de ezek még nincsenek a birtokra pontosan kivetve, ezek körülbelül évenként 1829 frt. 54 krt. fognak tenni.

Ezen haszonbéri tartozás törlesztésére, mely 1876. június 30-ig lett összeszámítva, tesz:

10,899 frt. 88 krt., fizetett Fráter Sándor összesen 10,981 frtot. A 81 frt. 12 kr. többlet a juliusban fizetendő haszonbérlet lefizetésénél fog kiegészíttetni.

Ezen jelentés tudomásul vétetik. Ennek kapcsában :

84. Előterjesztetett a számvevőszék jegyzőkönyvének 70-ik számu pontjában Fráter Sándor urnak azon kérelme, miszerint az általa haszonbérlett györgytarlói birtokon nélkülözhetlenül szükséges gazdasági épületek felállítására, a főiskola adna neki kölcsön 6000 frtot, oly feltétel mellett, hogy ezen összegnek 8⁰/₁₀ kamatját fogja fizetni; e kérelme támogatására beterjeszti a felállítandó épületek tervrajzát s költségvetését, kéri, hogy ezeket a számvevőszék megvizsgálván, terjesztené pártolólag az egyházkerületi gyűlés elébe.

Ezzel összefüggésben előterjesztetett Fráter Sándor urnak közvetlen az egyházkerületi gyűléshez terjesztett azon kérelme és nyilatkozata, hogy ha az egyházkerületi küldöttség által elvileg elfogadott s pártolólag felterjesztett kérelme az egyházkerület által szinte elfogadtatik: ő kész erre a célra a főiskolától oly tőkét s azoknak hátralékos kamatait elfogadni, melyek már per alatt vannak vagy beperlendők s ő azoknak törvényes bahajtásáról gondoskodni fog s azt maga költségén fogja eszközölni. Kér egyszersmind egy küldöttséget, mely a helyszínén megjelenvén, a helyet is, hol az épületek felállítandók lesznek, jelelné ki; e szerint ezen vállalat sikerítését mielőbb eszközölné.

Az egyházkerület elismervén annak szükségét, miszerint györgytarlói birtokán a szükséges gazdasági épületek fölállítása nélkülözhetetlen; tekintetbe vévén egyszersmind azon indokokat, melyek alapján az egyházkerületi küldöttség ez ügyet pártolólag terjesztette fel: Fráter Sándor urnak kérelmét megadja, egyszersmind a helyszínén, a fentebb jelzett célból megjelenendő küldöttség tagjaiul felkéri Kovács Károly, Bernáth Elemér urakat, utasítván, hogy a kijelelt épületek felállításának szükségéről a helyszínén meggyőződést szerezzenek, a helyet jeleljék meg, s általában az erre szükséges megállapodásokról, az egyházkerület jövő pataki közgyűlésén, jelentést tegyenek. Ezen vélemény s megállapodás folytán fognak megjeleltetni azon tőkék, melyek behajtás végett e célra át fognak adatni az illető haszonbérlet urnak.

Végre ugyancsak Kovács Károly és Bernáth Elemér urak megbizatnak azzal, hogy a főiskola kötvényeit nézzék át; a per alatt levő tőkét, hátralék-kamatokat, a betáblázással nem biztosított alapítványi leveleket, az igazgatóság közreműködésével vizsgálják meg. Jelentéseik, javaslataik az aratási közgyűlésre bevértván.

85. Olvastatott az egyházkerületi küldöttségnek Sárospatakon, 1876. január 24-én s több következő napjain tartott üléseiről fölvevett jegyzőkönyv. Ennek

a) 14-ik pontja utasítja Horváth Antal egyházkerületi ügyészt, hogy a Fáy Ferenc örökösei ellen folyamatban levő pör állásáról tegyen jelentést.

Ez ügyben elnök szuperintendens ur jelenti, hogy e per már első bíróságilag és pedig kedvező itéllettel el van látva, azonban alperesek felebbezése folytán a budapesti kir. ítélő-táblára fölterjesztetett.

Tudomásul vétetik.

b) 21-ik pontjában a gazdasági választmányt utasítja egyházkerületi küldöttség, hogy mivel az egyházak által megajánlott tőkék után, különösen a régibb kamathátralékok, nem fizet-

tetnek pontosan, küldje meg az esperesi hivataloknak az egyes egyházak tőke- és kamattartozásai pontos kimutatását.

Felkérni véleményezi továbbá az espereseket egyrészt arra, hogy azok a régibb kamathátralékok beszédéről intézkedjenek, másrészt, hogy 5 frtot meg nem haladó tőkét, az egyházlátogatás alkalmával, kamataival együtt szedessék be; a nagyobb összegekre nézve pedig intézkedjenek úgy, hogy a tőke 10 %-ának évenkénti befizetése által ezek lassanként letörlesztessenek.

Ez ügy tárgyalásával azon panasz merült föl, hogy az egyházak által megajánlott ezen összegek után, oly időből is követeltetnek a kamatok, a midőn az alapítvány-levelek még kiállítva nem voltak.

Ez ügyben helyeseltetvén az egyházkerületi küldöttség eljárása: a felmerült panaszra nézve határozatott, hogy a multat illetőleg az egyházmegyék esperese igyekezzenek a mennyire lehet, ezen hátralékos kamatokból a behajthatókat bevenni, a melyek azonban behajthatatlanokká válnak, azokról tegyenek, a főiskola igazgatóságának indokolt jelentést.

c) A 25-ik pontban kötelességévé tétetik főiskolai gazdasági választmánynak, a főiskola birtokában levő kötvények bekebelezésének szorgalmazása, a hiányzó kötvények előkerítése, az egyes ügyvédektől a nálok lévő ügyek állásáról szóló jelentés bekérése, szóval minden kötvény ügyének tisztába hozatala s a veszélyben forgó adósságok biztosítása vagy behajtása. Egyszermind utasítatik e pontban a gazdasági választmány, hogy az előadottak mikénti teljesítéséről jelentést adjon be közgyűlésünkre.

Ezen jelentés beérkezvén: az alapos megvizsgálás és véleményezés végett, a főiskola anyagi ügyeinek szabályozására tervezetet készítő küldöttségnek adatik át.

d) A 31-ik pontban tudatja a küldöttség egyházkerületünkkel, hogy a Bagossy Antalnak kölcsönzött 1000 frt. visszaszerezhetése céljából jogigazgató kénytelen volt az adós által jelzálogilag lekötött szőlőt árverésen megvenni és utasítja a gazdasági választmányt, hogy ezen ügyre vonatkozó per lefolyásáról s a jószágba fektetett pénz mennyiségéről, közgyűlésünk elé tegyen jelentést s a szőlő jó karban tartásáról kellőleg gondoskodjék.

Mire főiskolai igazgató jelenti, hogy ezen szőlő jó karban tartására a kellő intézkedések megtétettek és hogy közel kilátás van arra, miszerint ezen szőlő rövid időn, a nélkül, hogy abból a főiskolának legkevesebb kára is származnék, eladható lesz.

Ezen jelentés helyeslő tudomásul vétetik.

e) A 33-ik pontban meghagyja ugyancsak a gazdasági választmánynak, hogy a kikölcsönzésekről való számadás alkalmával, a bekebelezett kötvényekhez mellékelten, azon telekkönyvi kivonat és becslevél is csatoltassék, melynek alapján a kölcsön megszavaztatott; a pénztárnokot pedig utasítja, hogy a megszavazott kölcsönt, csak a gazdasági választmány jegyzőkönyve oda vonatkozó pontjának és a már kebelezési záradékkal ellátott kötvénynek bemutatása mellett adja ki; a kitörlési engedélyeket pedig jövőre a gazdasági választmány elnöke, a pénztárnok és az ellenőr írja alá.

Ezen intézkedés, mely különben már életbe is van léptetve egyházkerületünk által, helyeseltetik és megerősítettik.

f) A 35-ik pontban panaszolja egyházkerületi küldöttség, hogy a gazdasági választmány, dacára a főiskola szigorú pénzvizsionainak, oly tetemes költséget igénylő vállalatba fogott, az

egyházkerület beleegyezése nélkül, minő a görög-magyar szótár kiadása. Ebből kifolyólag meghagyja jövőre a gazdasági választmánynak, hogy bármely kinyomatandó mű költségvetését előre terjeszse be az egyházkerületre. Hogy pedig a görög szótár kiadásába fektetett összeg, mint tőke folyjon vissza a pénztárba, elhatározza, hogy a tőkék könyvében a görög szótárra fordított költségeknek egy külön lap nyitassék s a befolyandó összeg a befektetett tőke és 8 % kamata törlesztéséül abba bevezetessék.

Ezen határozat helyeseltetik és megerősítettik.

g) A 40-ik pontban jelenti egyházkerületi küldöttség, hogy a pálóci Horváth Mária-féle 200,000 frtos alapítvány eredeti 46,000 frt. tőkéje jelenleg 8 %-kal kamatozván, a kegyes alapító rendelete szerint pedig 25 éven át 6 % kamat lévén a tőkéhez csatolandó: egyházkerületünk jóváhagyásának föltétele mellett úgy intézkedett, miszerint az eként előállott 2 % különbözet, a nagyon sok oldalról igénybe vett és kiadásainak fedezésére nem képes közpénztár által használtattak föl.

Egyházkerületi küldöttség ezen intézkedése a kegyes alapító akaratával nem ellenkezőn, helyeseltetik és megerősítettik.

h) A 44-ik pont az építkezési pénztár jelenlegi állását tünteti föl, a melyből kiderül, hogy ezen pénztár jelenlegi tőkéje az eddigi építkezésre fordított 15,000 frton felül, a sárospataki népbankban és egyeseknél elhelyezett tőke-kamatokkal együtt 17,300 frt. 68 kr., melyhez hozzáadandó a közpénztár hiánylatának fedezésére 1873—1874-ik és 1875-ik években át, illetve kölcsön adott összeg, mely esedékes 8 % kamataival együtt tesz 13,508 frt. 41 krt; tesz tehát az építkezési pénztár jelenlegi állása 30,809 frt. 9 krt.

i) A 48-ik pontban 10 új tanóra tartására kötelezett rajztanár Szücs István, 600 frt. fizetésének 300 frttal leendő javítását indítványozza az egyházkerületi küldöttség és pedig azt már az 1874⁴/₅-ik évre is kiadatni véleményezi.

Szücs István rajztanár részére, az általa tartott új 10 tanóráért, évenként eddigi fizetésén felül, 150 frt. utalványoztatik.

k) Az 59-ik pontban pedig azt indítványozza, hogy miután dr. Kun Zoltán főiskolai orvos, a jogi tanszakban, a tantervben előirt törvényszéki orvostant hetenként 2 órán előadja, azért 900 frt. fizetése 100 frttal javittatván, 1000 frtra emeltetik.

Egyházkerületünk magáévá teszi ezen indítványt és kész dr. Kun Zoltán főiskolai orvosnak, a különben is kötelezett törvényszéki orvostan előadásáért az indítványozott 100 frt. összeget megadni; azonban azon kikötéssel, hogy nevezett orvosunk ezen tudományt, azon fél évben, melyben annak előadása a megállapított jogi tanterv szerint szükséges hetenként 2 órán okvetlenül előadja.

l) Végre a 62-ik számú határozatban azon szomorú körülményt jelenti egyházkerületi küldöttség, hogy a főiskola pénztárának megvizsgálása alkalmával 600 frttal kevesebb összeg találtatott, mint mennyinek a pénztárban lenni kellett volna, mely hiánylat a pénztárnak a lefolyt 1875. év végén történt betöréssel párosult meglopátása folytán állott elő; mely bűntény miatt a nyomozás azonnal megindított, azonban, mint a beterjesztett nyomozási jegyzőkönyvekből kiderül, eredménytelenül.

Minthogy azonban a pénztárnokot legcsekélyebb mulasztás sem terhelheti: egyházkerületi küldöttség ennek felmentését indítványozza.

Egyházkerületünk meg levén győződve főiskolai pénztárnok személyes becsületességéről, de különben is őt ezen ügyben semmi mulasztás sem terhelvén: megadja neki a felmentést. Azonban a beterjesztett iratokból annak jövőn nyomára, hogy ezen ügy csak a sárospataki városi előljáróság által nyomoztatott: a nyomozást az illetékes hatóság útján folytatni kívánja, mely célból ezen nyomozási iratok áttétele mellett a sátoralja-ujhelyi kir. ügyészség megkerestetni határozatott.

86. A főiskolai pénzek kezelésére s a főiskola gazdaságügyei vezetésére a gömöri és abauji egyházmegyéből beérkezett felterjesztések és indítványok:

A főiskola gazdasági ügyei vezetése felől javaslatot készítő bizottsághoz tétetnek át.

87. Főiskolai igazgató jelenti, hogy a főiskolai diszkerthez csatolt s a közbirtokosság által főiskolának ajándékozott téren ez idén 4200 db. fát ültetett el. Tudatja, hogy ez menyibe került s indítványozza, hogy a diszkerth kezelésére egy állandó kertész fogadtassék fel.

Érdemleges elintézés végett, a folyó évi pataki közgyűlésre tétetik át.

88. Antalfi János főiskolai közigazgató nyilatkozatot terjeszt föl szuperintendensi hivatalunkhoz, a főiskolai dolgok folyásáról.

Amennyiben ezen nyilatkozat úgy a tanárok kötelezettsége, működése, mint a tanrendszerre nézve némi hiányokat jelez: megfigyelés végett a főiskola szellemi ügyei rendezésével különösen megbízott küldöttséghez tétetik át.

89. Abauj- és Borsodmegyék első tanfelügyelője, 633. szám alatti átiratában az iránt hívja föl szuperintendensi hivatalunkat, hogy miután az iskola mulasztásokról vezetett naplók Abaujmegye legtöbb iskoláiban felette tökéletlenek, a külformára nézve pedig részint célszerűtlenek, részint gondatlanságra mutatók: rendelné el, hogy alattas iskoláiban, az államnyomdában kapható s már előzőleg mellékelve volt naplóminták kötelezőleg használtassanak.

Egyházkerületünknek az érintett naplómintákkal teljesen megegyező naplók állván rendelkezésére: a tanfelügyelő által ajánlott naplóminták alkalmazásának szüksége fenn nem forog. E végett az illető esperesi hivatalok utasítottak, hogy ezen naplóknak Patakról, a főiskola könyvbizományából, beszerzése és használatba vétele iránt az illető lelkészek értesítsenek.

90. Ugyancsak az abauj-borsodmegyei első tanfelügyelő, hivatkozással a népiskolai törvény 45. §-ra, hogy ott, hol a más vallásu gyermekek száma a 30-at el nem éri, a tankötelesek a létező felekezeti iskolába járjanak: föl hívja szuperintendensi hivatalunkat, hogy alattas tanhatóságait az általa ez irányban szigoruan föl hívandó izraelita zugtanítóknak és iskolájuknak jelentkezés esetén az igazgatósági kebelzetbe leendő befogadására föl hatalmazni és ez által az ilyen iskolák feletti nélkülözhetlen felügyeletet a népiskolai törvény 6., 7. és 45. §-ának sikeresítése által tenné lehetővé.

Iskoláink eddig is minden hitfelekezeti növendékek előtt nyitva levén, a tisztelt tanfelügyelő főnnebbi föl hívásának, az országos törvények értelmében, de protestáns elveinknél fogva is, melyszerint a közoktatás jótékonyágából senkit felekezeti szükkeblüsséggel kizárni nem akarunk, jövőre is készséggel eleget teendünk.

91. Elnök főgondnok ur ő excellenciája tudomására juttatja egyházkerületünknek, hogy a ránk nézve örökre kedves emlékezetű pálóci Horváth Mária végrendeleti főörököse Horváth Ödön annyira tul van halmozva adósságokkal, hogy birtokai, azok között azon pinkóci birtok és lakóház is, melyben fennebb tisztelt alapító életében lakott, s melynek földje takarja hült tete-meit, rövid időn el fognak árvereztetni, s kiindulva azon kegyeletes megemlékezésből, melylyel egyházkerületünk, különösen főiskolánk, oly kegyes alapító iránt, mint Horváth Mária volt és általában a pálóci Horváth-család iránt viseltetik: azon kérdést veti fel vita tárgyául valyon nem lehetne-e utat és módot találni arra, hogy nevezett Horváth Ödön a bukástól megmentetvén, ezen birtok idegen kézre ne kerüljön?

Egyházkerületünk mély sajnálatát fejezi ki a felett, hogy boldogemlékezetű pálóci Horváth Mária főörököse, Horváth Ödön, oly szomorú anyagi helyzetbe jutott, minőt főgondnokunk jelzett.

És ha a főiskola anyagi viszonyai megengednék, el is követne minden lehető nevezettnek teljes megmentésére. Azonban, bár ezt egyelőre kötelezőleg nem ígérheti, kegyeletes kötelezettségének tartja mégis ezen ügyet figyelemmel kísérni és megtenni mindazt, a mit a főiskola anyagi kára nélkül megtenni lehet. Ennélfogva Böszörményi József, Kovács Károly és Makkay Dániel tanácsbirákat azzal bizza meg, hogy ezen ügy miben létéről maguknak alapos információt szerezvén s az ügy lefolyását figyelemmel kísérvén, minden ezen ügyre vonatkozó körülmények figyelembe vételével, adjanak véleményt a felől, miként lehetne ezen ügyet úgy lebonyolítani, hogy az egyrészt a főiskola kára nélkül történjék, másrészt Horváth Ödön urnak is segély, illetőleg mód nyujtassék vagyonainak a tetemes terhek alól felszabadítására, vagy legalább annak egy részének megmentésére.

92. Azon felmerült indítvány, hogy a lelkészek és tanítók fizetésüket ne maguk legyenek kénytelenek beszedni, hanem azok behajtása az egyházkerület minden egyházában az egyházi előljáróság kötelességévé tétessék:

Elfogadtatván, az egyházkerület minden egyházában szigorú kötelességévé tétetik az egyházi előljáróságnak, hogy a lelkészi és tanítói fizetéseket ők szedjék be, s a kellő időben ők szolgáltatassák át együtt és egyszerre a lelkészeknek és tanítóknak.

93. Az egyházkerületi dékán jelentése, az általa kezelt pénztárak állásáról, mely szerint a papi özvegy-árvatár valódi állása 73418 frt. 89 kr., a szükölködők pénztárának állása 29456 frt. 15 kr., a hollandi tár állása 35306 frt. 71 kr. felolvastatván:
tudomásul vétetik.

94. Ezzel kapcsolatban felmerült indítvány folytán a dékáni hivatal részére egy Wertheim-szekrény vétele határozottat, melynek vételárát a dékán által kezelt pénztárak aránylagosan viselendik.

95. A dédesi egyház zsellér tagjai beadott kérvényükben magukat az egyházi hivatalnokoknak kiszolgáltatandó fafizetés árának megtérítése alól felmentetni kérik.

Miután ezen kérvény az illetékes egyházmegyei hatóság mellözésével adatott be, ugyanez a felsőborsodi egyházmegyéhez tétetik át elsőbírósági elintézés végett.

96. Muraközy László dunamelléki egyházkerületi ügyész tudatja, hogy az „Énekes könyv” nyomtatása iránt Hornyánszky Viktorral kötött szerződés 1876. január 1-én lejárt, s hogy a dunamelléki egyházkerület a szerződést egy évre meghosszabbította s kéri ezen meghosszabbításba egyházkerületünk beleegyezését.

Egyházkerületünk ezen meghosszabbításba egy évi időtartamra beleegyezését adja s a további teendők megtételére nevezett ügyvéd urat ujlag felkéri.

97. Ugyanazon ügyvéd meghatalmazást kér a Német István kisujszállási lakos által a protestáns egyházkerületek ellen 15 ezer forint hagyományi vagyon iránt indított perben.

Szuperintendens ur jelenti, hogy ezen meghatalmazást kiállította.

Tudomásul vétetik.

98. Csider Károly gömöri ügyvéd, megbízatása folytán jelentést tesz a Horváth Mária hagyatékához tartozó ajnácskő-déteri birtokról, hogy t. i. oda erdész alkalmaztatott; a haszonbérleti failletmény a haszonbérlőnek kiadatott, hogy a majorsági zsellérekkel a még 1874-ben megkísérlett fölzsabadítási egyesség nem sikerült s hogy a zsellérek által teljesítendő munka megtagadása esetére, a haszonbérlő némi kárpótláshoz kíván igényt formálni; végül, hogy a bérlő ismételt sürgetése folytán is halaszthatlannak tűnik föl a gazdasághoz nélkülözhetlen épületek előállítása, mely 800 frtra rugó költségek, a birtok tulajdonosaira, szerfelett terhelően fogván nehezedni: kéri a jelentésttevő ügyvéd, ezen épületek lehető takarékos módon átalakításának engedélyezését.

Jelentésttevő ügyvédnek eljárásáért köszönet szavaztatván: a birtok kezeltetésére vonatkozó javaslatai elfogadtatnak s az arra való felügyelettel, valamint a javaslatai értelmében szükséges intézkedésekkel továbbra is megbízatik. Amennyiben pedig a haszonbérlő, a mult évi haszonbért még be nem fizette, utasittatik nevezett ügyvéd, hogy a haszonbér fizetése elmulasztásának okairól magának tudomást szerezvén, a fizetést a szerződés értelmében szorgalmazza.

99. Pazar József ágteleki lelkész fölterjeszti javaslatát egy általános protestáns egyház-tőke ügyében: kérvén annak egyházkerületileg leendő tárgyaltatását.

Véleményezés végett az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz áttétetik.

100. Olvastatott az egyházkerületi népiskolai választmány folyó évi május hó 1-ső napján, Miskolcon tartott ülésének jegyzőkönyve.

Tudomásul vétetvén, levéltárunkba letéetni határozatott. Jövőre azonban utasittatik az egyházkerületi népiskolai választmány, hogy amennyiben az iskolai ügyekről, az eddigi jelentésekben csak általános számkimutatásokban statisztikailag tüntettetik ki az iskolák állása s az egyes helyeken tapasztalt hiányok és bajok nem jelöltetnek ki: erre is terjeszse ki figyelmét; külön jelentésben kimutatván részletesen is, hogy hol? mi hiány? és mily mérvű bajok mutatkoznak? s történetek-e arra nézve intézkedések, vagy mi módon lehetne az ily mutatkozó bajokon és hiányokon segíteni?

101. Dr. Heiszler József dombrádi lelkész, sárospataki volt főiskolai tanár, panaszolja, hogy a sárospataki főiskolai gazdasági választmány titkárától folyó évi február 14-iki kelettel oly

7. Váci siket-némák intézete.
8. Elmebetegék intézete.
9. Pesti ref. theologiai intézet.
10. M.-szigeti iskola.
11. Losonci iskola.
12. Szegény egyházakban szolgáló lelkészek s tanítók.
13. Óláh-Moldva missio.
14. Egyházkerületi főleánynövelde.
15. Sárospataki főiskolai tápintézet.
16. Miskolci lyceumi tápintézet.
17. Tornai alakuló egyház.
18. Sárospataki tanári nyugdíjintézet.
19. Rozsnyói leányegyház.
20. Tardonai egyház.
21. Damaki egyház.
22. Kovács-Vágási egyház.
23. Szurdoki egyház.
24. Litkai egyház.
25. Devecseri egyház.
26. Vajkóci egyház (Ung).
27. Mokcsai egyház.
28. Radnóthi egyház.
29. Recskei egyház.
30. Kálosai egyház.
31. Páskaházai egyház.
32. Zsérci egyház.
33. Szalontai egyház.
34. Leleszi egyház.
35. Szomotori egyház.
36. Áji egyház.
37. Szádellői egyház.
38. Bodzás-ujlaki egyház.
39. Legényei egyház.

Jegyzették: *Bálint József*, egyházkerületi főjegyző: az 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 53, 54, 55, 56, 57, 66, 68, 76, 77, 79, 88, 89, 90, 98, 99, 100 ;

Debreczeni Bertalan, világi jegyző: a 4, 5, 6, 11, 12, 13, 28, 36, 51, 52, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112 ;

Mészáros József, helyettesített jegyző: a 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 35, 78, 101-ik pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. Szuperintendensi jelentés.
2. A képviselők megbízó-levelei igazoltatnak.
3. A felsőzempléni egyházmegye segédgondnoka esküjét leteszi.
4. A majomi tanító faizás ügye.
5. Az ungi egyházmegye jelentése a botfalvi iskola-építés ügyében.
6. A Horváth Mária alapról a számadás Ungmegye által bemutatattik.
7. A sárospataki főiskola közigazgatási rendszerében jelzett reform-javaslat ügye.
8. Ugyancsak a főiskola szellemi ügyeinek rendezése.
9. Egyházkerületi aljegyzővé Mitrovics Gyula választott.
10. Csomonyai lelkész Makkay Endre, aljegyzőre szavazat nem adásért s tiszteletlen nyilatkozatáért megdorgáltatik s birságotlatik.
11. Az egyetemes tanügyi bizottsággal a végszámozkodás ujlag sürgettetik.
12. Szuperintendens ur jelentése a tolcsvai Nagy Gedeon hagyatéka tárgyában.
13. A „Pesti biztosító-intézettel“ a lefolyt tömeges biztosítás megújítására uj szerződés kötöttik.
14. Miniszteri intézvény: az országos tanítói nyugdíjintézetbe belépés.
15. „ „ az iskolai nagy szünidő meghatározása.
16. „ „ a Széchényi országos nagy könyvtár részére az egyházkerület rendelkezése alatt álló jegyzőkönyvek s iratok megküldése.
17. „ „ a württembergi származásu egyének halotti bizonyítványai.
18. „ „ a papir nagysága, számozása és beosztása iránti intézkedés.
19. „ „ a pelsüci egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyve tudomásul vétele.
20. „ „ az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap járulékainak beszedése, elszállítása, kezelése sat.
21. „ „ a tetteleges szolgálatban levő katonai személyekről vezetett anyakönyvek.
22. „ „ Tóth Lajos vámos-ujfalusi tanító hivatalától felfüggesztése.
23. „ „ Az erdélyi brassói római kath. főgimnázium nyilvánossági joggal lett fölruháztatása.
24. „ „ Az anyakönyvvezető lelkészek által a haláleset fölvételi jegyzőkönyvek aláírása s az örökösökre vonatkozó hibás adatok kiigazítása.
25. „ „ a vagyonnal biró vagy vagyontalan árvák részére kiadott iratok miként díjazása.
26. „ „ a családi értesítések bélyegkötelezettsége.
27. „ „ a katonai nyugdíjasok haláláról s a katonai női nyugdíjasok férjhezmeneteléről teendő lelkészi jelentések.
28. „ „ a Dejepis sat. címü államellenes szláv könyv eltiltása.
29. A testvéregyházkerületek gyűlései jegyző- és névkönyvei megküldetnek.
30. Az egyházmegyékből a mult egyházi évről jelentett lelkész s tanítói halálozások.

31. Ugyancsak az egyházmegyéből a lelkészi és tanítói változások s elhelyezések bejelentetnek.
32. Alsóborsod indítványa a 3 évről hátralékos fizetők választási joguktól megfosztása ügyében.
33. Ugyanazon egyházmegye főlshózlamlása a külön katonai anyakönyvek vezetése ellen.
34. " " a pataki nyári közgyűlésre képviselőket nevez.
35. " " fölterjeszti a hevesi papválasztás ügyét.
36. " " jelentése a tizza-nánai papi jövedelemnek Papp Mihály helyettes s a szükösi pénztár között megosztása iránt.
37. Az abauji egyházmegyebeli péderi egyház jelentése iskolája községivé tétele iránt.
38. Ugyanazon egyházmegye jelentése a selyebi lelkész-választásról.
39. " " Acsai János devecseri tanító hivatalától megfosztatik.
40. " " a tanítók változásának a tavaszi időszakra visszatételét indítványozza.
41. " " Átányi István rásonyi tanítónak időközileg esperesi engedély nélkül más egyházmegyébe átmenetele iránt panaszt emel.
42. " " a makranczi egyház kérelmét fölterjeszti.
43. " " a cécei papválasztást jelenti.
44. " " jelentést tesz tanképesítő bizottsága működéséről.
45. " " a katonai anyakönyvek kötelezett vezetése ellen felszólal.
46. " " jelentése az alpár-ujfalusi és kéri, valamint a gibárti és bűd-perei egyházak egyesítéséről.
47. " " a főiskolai számvevőszékre képviselőül Idrányi Ferencet nevez ki.
48. " " sürgeti Idrányi Ferenc egy egyházkerületi nyugdíjintézet létesítésére vonatkozó tervének megbiráztatását.
49. Az alsózempléni egyházmegye indítványozza a főiskola anyagi állapotáról évenként teendő nyilvános értesítést.
50. Ugyanazon egyházmegye indítványozza a papi özvegy-árvatár alapszabályait újabb modorban közzétételni.
51. " " jelenti, hogy a csobaji egyházat, adósságáról szóló kötvénye kiadására megsürgette.
52. " " Molnár Pál özvegyének az egyház által néhai férje tartozásába lefoglaltatni akart kegyévi dija ügyében utasítást kér.
53. " " az egyházkerületi számvevőszékre képviselőt nevez.
54. " " jelentése a szadai egyház birtokvásárlása ügyében.
55. " " a golopi adásvevési szerződést megerősíttetni kéri.
56. " " tanképesítő bizottsága működéséről jelentést tesz.
57. A felsőborsodi egyházmegye a pataki folyó évi nyári közgyűlésre s lelkészi vizsgákra képviselőket nevez.
58. Ugyanazon egyházmegye a s.-szentpéter-i lelkészi jövedelemnek a helyettes lelkész, az egyház és a szükösi pénztár megosztása módja iránt utasítást kér.
59. " " fölterjeszti a s.-kazai egyház és Szűcs Ábrahám nyugalmazott lelkész között fenforgó ügyet.
60. " " a katonai anyakönyvek vezetése módjára nézve intézkedést kér.
61. " " a báró *Eötvös alap*-ra saját pénztárából 10 frtot utalványoz.
62. " " a damaki egyház és Veres János közötti szerződést fölterjeszti.

63. Ugyanazon egyházmegye a kondói egyház részére tett adományozás ügyében a mult évi tavaszi gyűlés jegyzőkönyvébe becsuszott nyomda-, vagy tollhibát kiigazítani kéri.
64. „ „ az irodalmi kör által kiadandó könyvek elárusítására bizományost nevez.
65. „ „ fölterjeszti a felső-barcikai egyházban bizonyos templomi szék fölött két család közt történt viszályt s felebbezést.
66. A gömöri egyházmegye a szuhafői egyház beltelke eladása ügyét jelenti.
67. Ugyanazon egyházmegye a zsiپی papi díjlevelet 3 példányban felterjeszti.
68. „ „ jelenti Szentpéteri Sámuelnek az egyházkerületi népiskolai választmányi tagságról lemondását s helyette Nagy Pálnak megválasztatását.
69. A tornai egyházmegye Kapossy György főjegyzővé lett választatását tudatja.
70. Ugyanazon egyházmegye Geröcz Lajos állomását hir nélkül elhagyott tornai segédlelkésztől exmissióját elvétetni kéri.
71. Az ungi egyházmegye a Mezössy-féle 5000 frtos követelés mibenlétéről fölvilágosítást kér; valamint
72. A Rhedey-féle tartozás tisztába hozatalát is sürgeti.
73. Ugyanazon egyházmegye a tanítói körök elnökeit bizta meg az irodalmi kör könyvei elárusításával.
74. A felsözempléni egyházmegye fölterjeszti a Mikovszky János görög kath. lelkész ellen törvénysértés miatt hozott törvényszéki ítéletet.
75. Az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyvében ajánljatik, hogy az egyházkerületi segédügyészek jutalmaztassanak.
76. Egyházkerületi segédügyészre alkalmas egyének javaslatba hozatalára szuperintendens ur megbizatik.
77. Egyházkerületi segédügyészszé Bizony Ákos választatik.
78. Az egyházkerületi lelkészvizsgáló-választmány jelentést tesz.
79. A gimnáziumi tanári kar folyó évi ápril 25-iki jegyzőkönyvét felterjeszti.
- a) A tornaügy.
- b) A gimnáziumi tanrendszer megváltoztatása javalltatik.
- c) Az elemi osztály állandósítása vagy eltörlésének ügye.
80. Elnök szuperintendens jelentése a Kun Dániel főiskolai jogigazgató halála következtében az örökösöket terhelő adósság elintézése ügyében.
81. Az istvánházi pusztá bérlóinek kérvénye fölterjesztetik.
82. A főiskola 1876. évre szóló költség-előirányzata előterjesztetik.
83. A főiskolai gazdasági választmány előterjesztése a Fráter Sándor bérlete ügyében.
84. Fráter Sándor kölcsön iránti kérelme.
85. A sárospataki egyházkerületi pataki küldöttség jegyzőkönyve előterjesztetik.
- a) A Fáy Ferenc örökösei elleni pör miben léte.
- b) Az egyházak által megajánlott tőkék után járuló kamathátralékok iránti intézkedés.
- c) A főiskolai kötvények bekebelezése s a hiányzó kötvények előkeresése sürgettetik.
- d) Bagossy Antal 1000 frtos adóssági ügye.
- e) A gazdasági választmány a kölcsönadás föltételeire; és

- f) A kinyomatandó könyvek körüli eljárásra s a görög szótárra nézve utasittatik.
- g) A Horváth Mária alapítvány kezelése ügyében.
- h) Az építkezési pénztárról szóló jelentés tudomásul vétele s a közpénztári tőke-hátralékban levő kamatainak behajtásáról.
- i) Szűcs István rajztanár díja 150 frttal emeltetik.
- k) Dr. Kun Zoltán főiskolai orvos a törvényszéki orvostan előadásáért 100 frttal jutalmaztatik.
- l) A főiskolai pénztárból kirabolt 600 frtra nézve Katona Zsigmond pénztárnok fölmentetik, s új nyomozás végett a sátoralja-ujhelyi magyar kir. ügyészség megkerestetik.
86. A főiskola pénz- és gazdasági ügyeket illető gömöri és abauji indítványok.
87. A főiskolai diszkert kezelési ügye.
88. Antalfi János közigazgató jelentése a főiskolai ügyek állásáról.
89. Abauj-borsodmegyei tanfelügyelő fölhívása az iskolamulasztási naplók ügyében.
90. Ugyanazon tanfelügyelő fölhívása, hogy az izraelita zugiskolásoknak a kebelzetbe leendő befogadása lehetővé tétessék.
91. A pálóci Horváth Ödön segélyezési ügye.
92. Indítványoztatik, hogy az egyházi belhivatalnokok díjainak beszédese az egyházi előjáróság által történjék.
93. Dékáni jelentés az általa kezelt pénztárak állásáról.
94. A dékáni hivatal részére egy Wertheim-szekrény vétele határoztatik.
95. A dédesi egyház zsellér tagjainak kérelme a fafizetés iránt.
96. Muraközy László dunamelléki egyházkerületi ügyész kérelme az „Énekes könyv“ nyomtatása ügyében.
97. Ugyanazon ügyvéd meghatalmazást kér Németh István kisujszállási lakos peres ügyében.
98. Csider Károly jelentése az ajnácskő-déteri birtokról.
99. Pazar József javaslata egy általános protestáns egyházi tőke ügyében.
100. Az egyházkerületi népiskolai választmány jegyzőkönyve fölterjesztetik.
101. Dr. Heiszler József kérelme adóssága ügyében.
102. Államsegélyért folyamodók kérvényei.
103. A hollandi gyámtárból segélyre ajánlottak.
104. A szükösi pénztárból segélyért folyamodók.
105. A szegény hivatalnokok részére gyűlt segedelemre ajánlottak.
106. Bármely tárból segélyt kérők.
107. Kölcsönért folyamodók.
108. Lengyel László állandó segélyre ajánltatása.
109. A bodzás-ujlaki egyház kérelme állandó segélyezésért.
110. Szoboszlai József elmebeteg segélyezésre fölvétele ügyében.
111. Török Károlyné kegydíjért folyamodik.
112. E folyó évben közhirdetés útján segélyezendő tárgyak.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely határozatok mely testületeket, bizottságokat vagy egyeseket illetnek.

- Abauji egyházmegyét 39, 40, 42, 57.
 Államsegélyosztó választmányt 102, 109.
 Alsóborsodi egyházmegyét 35, 36.
 Alsózempléni egyházmegyét 51, 52.
 Dr. Ballagi Mór egyetemes tanügyi bizottsági elnököt 11.
 Bernáth Elemér felsőzempléni egyházmegyei tanácsbirót 8, 79—a) 84, 88.
 Bizony Ákos egyházkerületi alügyészt 77.
 Bódogh Károly alsózempléni egyházmegyei tanácsbirót 81.
 Botfalvai egyházat 5.
 Böszörményi József ungi egyházmegyei tanácsbirót 91.
 Csider Károly gömöri ügyvédet 98.
 Dédesi egyházat 95.
 Dékáni hivatalt 94.
 Egyházakat általában 92.
 Egyházkerületi népiskolai választmányt 100.
 Egyházkerületi pénzügyi bizottságot 13, 48, 99, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 110, 111.
 Egyházmegyéket általában 14, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 32, 41, 73, 100, 112.
 Espereseket általában 85—b), 89.
 Fejes István sátoralja-ujhelyi lelkészt 8, 79—c), 88.
 Felsőborsodi egyházmegyét 58, 62, 64, 65, 95.
 Főiskolai elöljáróságot 15, 85—l).
 Főiskolai gazdasági választmányt 80, 85—f).
 Főiskolai igazgatóságot 71, 72.
 Főiskolai tanári kart 7, 8, 79—c), 88.
 Gimnáziumi tanári kart 79—a), b), c).
 Golopi egyházat 55.
 Gömöri egyházmegyét 4, 67.
 Hegedűs László főiskolai világi algondnokot 8, 79—c), 88.
 Dr. Heiszler József dombrádi lelkészt 101.
 Hevesi egyházat 35.
 Huszonkettős bizottságot 7, 79—c), 82, 84, 85—c), 86.
 Katona Zsigmond pénztárnokot 85—l).
 Kovács Károly ungi egyházmegyei tanácsbirót 79—a), 84, 91.
 Körösi István alsózempléni esperest 8, 79—c), 88.
 Dr. Kun Zoltán főiskolai orvost 85—k).
 Makkay Dániel ungvári lelkészt 91.
 Makkay Endre csomonyai lelkészt 10.
 Makranci egyházat 42.
 Mitrovics Gyula főiskolai tanárt 9.
 Muraközy László ügyészt 96.
 Papp Mihály tiszánánai helyettes lelkészt 36.
 Payzsos János felsőzempléni egyházmegyei segédgondnokot 8, 79—c), 88.
 Péderi egyházat 37.
 Szadai egyházat 54.
 Szentpéteri egyházat 58.
 Szentpéteri Sámuel pelsüci lelkészt 68.
 Sturmman György urat 81.
 Szuperintendensi hivatalt 10, 11, 12, 13, 16, 50, 60 75.
 Szűcs István rájztanárt 85—i).
 Tornai esperesi hivatalt 70.
 Ungi egyházmegyét 5, 6.